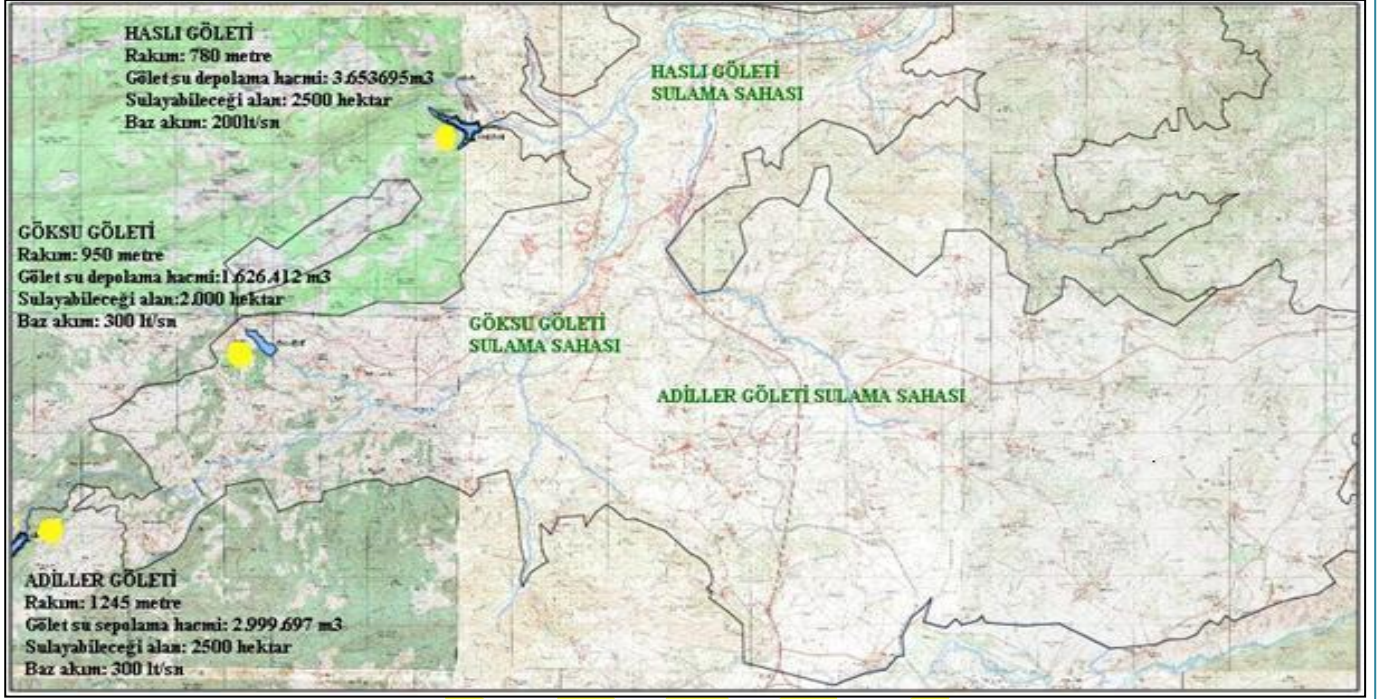

ESKİPAZAR EKONOMİK KALKINMA DERNEĞİ (EKODER)

ESKİPAZAR- 41KÖY SULAMA VE TARIMSAL DÖNÜŞÜM PROJESİ

ADİLLER-GÖKSU-HASLI SULAMA
GÖLETLERİ ÖN PLANLAMA
RAPORU

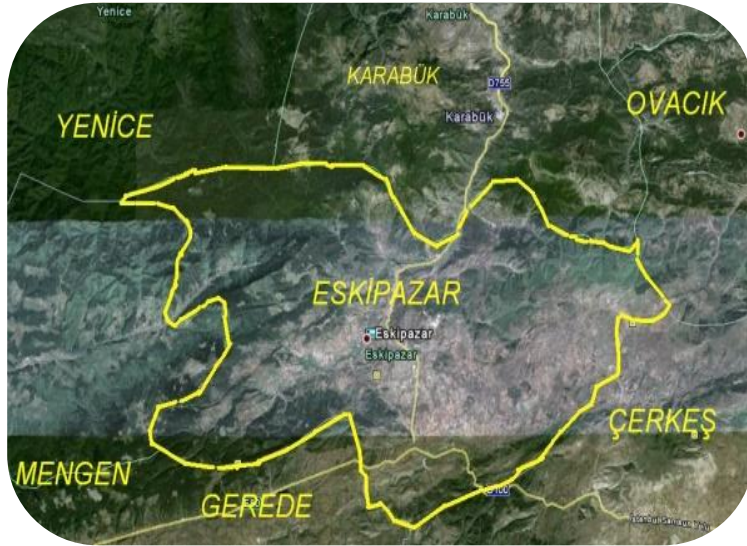
Hazırlayan

Mehmet Emin ASLAN
Tütün Teknolojisi Yüksek Mühendisi
Tarım Ekonomisti

Katkı Sağlayanlar

Selma ASLAN
Ziraat Mühendisi /Bahçe Bitkileri
Tarım Danışmanı

Duran KAYA
İnşaat Mühendisi
Gölet/Baraj Proje

İÇİNDEKİLER

Tablolar Dizini.....	i
Grafikler Dizini.....	ii
Şekiller Dizin.....	iii
Resimler Dizini.....	iv
PROJE ÖZETİ.....	v
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1.....	3
PROJE ALANININ TANITILMASI.....	3
1.1. DOĞAL COĞRAFYA.....	3
1.1.1 Projenin Yeri.....	3
1.1.2 Topoğrafya.....	3
1.1.3 İklim ve Doğal Yapı Özelliklerine Göre Sulama Havzaları.....	4
1.1.3.1 Dere Havzası.....	4
1.1.3.2 Dere Havzası Yüksek Kesimler.....	6
1.1.3.3 Sırt Havzası.....	6
1.1.4 Sulanabilir Alan.....	7
1.1.5 Problemler.....	7
1.1.5.1 Taşkın ve Rusubat.....	7
1.1.5.2 Su Hakları.....	8
1.1.5.3 Kamulaştırma.....	8
1.2. SOSYAL YAPI.....	14
1.2.1 Demografi.....	14
1.2.1.1 Nüfus.....	14
1.2.1.2 İş Gücü.....	16
1.2.1.3 Kentleşme.....	16
1.2.2 Eğitim.....	17
1.2.3 Sağlık.....	18
1.3. TARIMSAL YAPI.....	19
1.3.1 Eskipazar İlçesi Arazi Genel Dağılımı.....	19
1.3.2 Eskipazar İlçesi Kullanılan Tarım Arazisi Mülkiyet ve Arazi Dağılım Durumu.....	19
1.3.3 Eskipazar Tarım Arazileri Kullanım Durumu.....	20
1.3.4 Eskipazar Tarımsal Varlıklarının Karabük İli İçindeki Önemi.....	20
1.3.4.1 Tarım Alanları.....	20
1.3.4.2 Arazi Kullanımı.....	21
1.3.4.3 Mera Alanları.....	21
1.3.4.4 Hububat Ekim Alanları.....	22
1.3.4.5 Arazi Sınıfları.....	22
1.3.4.5.1 I.Sınıf Tarım Arazileri.....	23
1.3.4.5.2 II.Sınıf Tarım Arazileri.....	23
1.3.4.5.3 III.Sınıf Tarım Arazileri.....	23
1.3.4.5.4 IV Sınıf Tarım Arazileri.....	24
1.3.5 Tarımsal Mekanizasyon Envanteri.....	24
1.3.6 Doğrudan Gelir Desteği(2008 yılı ödemeleri).....	24
1.3.7 Eskipazar Hayvan Varlığı(2009 yılı).....	25
1.3.7.1 Hayvancılık Faaliyetlerine İlişkin Tesisler.....	25
1.3.7.1.1 Süt Toplama Tesisi.....	25
1.3.7.1.2 Kuluçka-Hindi Tesisleri.....	25
1.3.7.1.3 Kuluçka-Piliç Tesisleri.....	25

İÇİNDEKİLER

1.3.8	Tarımsal Örgütler.....	25
1.3.8.1	Ziraat Odası.....	25
1.3.8.2	Tarım Kredi Kooperatifi.....	25
1.3.8.3	Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri.....	25
1.4.	EKONOMİK YAPI.....	26
1.4.1	İstihdam.....	26
1.4.1.1	Kamu Çalışanları.....	26
1.4.1.2	Emekliler.....	26
1.4.1.3	Küçük Sanayii Çalışanları.....	26
1.4.1.4	Tarımda Çalışanlar.....	27
1.4.1.5	Ticari Faliyette Bulunanlar.....	27
1.4.2	Eskipazar'da Gelir Kaynakları.....	27
1.4.2.1	Kamu Çalışanları Maaş Gelirleri.....	27
1.4.2.2	Emekli Maaş Gelirleri.....	28
1.4.2.3	Küçük Sanayii Çalışanları Ücret Gelirleri.....	28
1.4.2.4	Tarımsal Üretim Gelirleri	28
1.4.2.4.1	Bitkisel Üretim Gelirleri.....	28
1.4.2.4.2	Hayvansal Üretim Gelirleri.....	28
1.4.2.4.3	Doğrudan Gelir Desteği Gelirleri.....	28
1.4.2.5	Orman İşçiliği Ücret Gelirleri.....	28
1.4.2.6	Nakliyecilik Gelirleri.....	28
1.4.3	Eskipazar Kişi Başı Gayri Safi Gelir (2009 yılı).....	29
BÖLÜM 2.....		32
TARIMSAL EKONOMİ.....		32
2.1.	ESKİPAZAR'DA BUGÜNKÜ KOŞULLARDA TARIMSAL DURUM.....	32
2.1.1	Bugünkü Koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranı.....	32
2.1.2	Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri.....	32
2.1.3	Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri.....	33
2.1.4	Bugünkü Koşullarda Tarım İşlt.1 Dekarından Elde Edilen Ortalama Ulusal Tarım Geliri.....	34
2.2	ESKİPAZAR'DA PROJELİ KOŞULLARDA TARIMSAL DURUM.....	34
2.2.1	Projeli Koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranı.....	34
2.2.2	Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri.....	35
2.2.3	Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri.....	36
2.2.4	Projeli Koşullarda Tarım İşlt.1 Dekarından Elde Edilen Ortalama Ulusal Tarım Geliri.....	36
2.2.5	İnkişaf (Gelişme Periyodu).....	37
2.2.6	Proje ile 1 Dekardan Sağlanan Ulusal Tarım Geliri Artışı.....	38
2.2.7	Eskipazar'da Proje ile elde Yıllık Tarım Geliri Artışı.....	38
BÖLÜM3.....		40
HİDROLOJİ.....		40
3.1	PROJE SAHASININ İKLİM KAREKTERİSTİKLERİ.....	40
3.1.1	Meteoroloji İstasyonları.....	40
3.1.2	Ortalama Sıcaklık ve Yağış.....	40
3.1.3	Buharlaşma.....	41
3.2	PROJE SAHASININ SU KAYNAKLARI.....	42
3.2.1	Soğanlı Çayı.....	42
3.2.2	Eskipazar Çayı.....	42

İÇİNDEKİLER

3.3	BİTKİ SU İHTİYACI HEAPLAMALARI.....	46
3.4	GÖLET İŞLETME ÇALIŞMASI.....	47
3.4.1	Adiller (Kocaçay) Gölet İşletme Çalışması.....	47
3.4.2	Göksu Gölet İşletme Çalışması.....	49
3.4.3	Haslı Gölet İşletme Çalışması.....	51
3.4.4	Sulama İletim Kanalı.....	53
BÖLÜM4.....		54
MALİYET VE EKONOMİ.....		54
4.1	PROJE MALİYETİ.....	54
4.1.1	Maliyetler ve Yıllık Giderlerin Hesaplanmasındaki Esaslar.....	54
4.1.2	Tesis Masrafları.....	54
4.1.3	Yatırım Masrafları.....	54
4.2	PROJE EKONOMİSİ.....	55
4.2.1	Yıllık Masraflar.....	55
4.2.2	YıllıkFayda.....	55
4.2.3	Projenin Savunulması.....	55
4.2.3.1	Gelir Gider Oranı.....	55
4.2.3.2	Gelir Yatırım Oranı.....	56
4.2.3.3	Yatırım Geri Dönüş Yılı.....	56
4.2.3.4	Gelir Artış Oranı.....	56
BÖLÜM5.....		57
SONUÇ VE ÖNERİLER.....		57
5.1	SONUÇ.....	57
5.1.1	Projenin Teknik Yönden Değerlendirilmesi.....	57
5.1.2	Projenin Sosyo-Ekonomik Yönden Değerlendirilmesi.....	59
5.1.2.1	Projenin Eskipazar'da Ekonomik Değişime Katkısı.....	59
5.1.2.2	Projenin Eskipazar'da Sosyal Değişime Katkısı.....	60
5.1.2.2.1	Eskipazar'da yaşanan Göç Sorunu ve Projenin Çözümüne Katkısı.....	61
5.1.2.2.2	Projenin Eskipazar'da İstihdama Katkısı.....	62
5.2	ÖNERİLER.....	63
5.2.1	Arazi Toplulaştırması.....	63
5.2.2	SulamayaAçılan Yeni Alanlarda Meyve Bahçesi Demonstrasyon Çalışmaları.....	64
	(Niğde-Mersin Örnekleri)	
EK1	Hayvansal Üretim Geliri Hesaplama Tablosu.....	67

Tablo 1.1	Dere H. Köyleri Kullanılan Tarım Arazi Varlığı-Mülkiyet-Nüfus Durumu	5
Tablo 1.2	Dere H.Yüksek Kesimler Tarım Arazi Varlığı-Mülkiyet-Nüfus Durumu	6
Tablo 1.3	Sırt H. Köyleri Kullanılan Tarım Arazi Varlığı-Mülkiyet-Nüfus Durumu	7
Tablo 1.4	Eskipazar Uzun Yıllar Nüfus Dağılımı	14
Tablo 1.5	Karabük İli /İlçeleri Yıllık Nüfus Artış Hızı (%)	15
Tablo 1.6	Karabük İli/İlçeleri Kent -Kır Nüfusu(2009)	15
Tablo 1.7	Eskipazar İlk ve Orta Öğretim Eğitim Kurumları	18
Tablo 1.8	Eskipazar Sağlık Kurumları	18
Tablo 1.9	Eskipazar'da Kullanılan Tarımsal Arazi Mülkiyet ve Dağılım Durumu	19
Tablo 1.10	İlçelere Göre Karabük İli Arazi Kullanımı	21
Tablo 1.11	2008 Yılı Karabük İli İlçelere Göre Arazi Sınıfları Dağılım(Ha)	22
Tablo 1.12	Eskipazar 2009 yılı Tarımsal Mekanizasyon Envanteri	24
Tablo 1.13	Eskipazar 2008 yılı Doğrudan Gelir Desteği	24
Tablo 1.14	Eskipazar 2009 Yılı Hayvan Varlığı	25
Tablo 1.15	Eskipazar Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri	25
Tablo 1.16	Eskipazar Kamu Çalışanları	26
Tablo 1.17	Eskipazar Emekli Sayısı	26
Tablo 1.18	Eskipazar 2009 Yılı Kişi Başı Milli Gelir Tablosu	29
Tablo 2.1	Bugünkü Koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranları	32
Tablo 2.2	Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri	33
Tablo 2.3	Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri	33
Tablo 2.4	B. Koşullarda Tarım İşletmelerinin Ortalama Ulusal Tarım Geliri	34
Tablo 2.5	Projeli Koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranları	34
Tablo 2.6	Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri	35
Tablo 2.7	Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri	36
Tablo 2.8	P. Koşullarda Tarım İşletmelerinin Ortalama Ulusal Tarım Geliri	36
Tablo 2.9	İnkişaf (Gelişme) Periyodu Hesabı	37
Tablo 2.10	Proje İle 1 Dekarda Sağlanan Ulusal Tarım Geliri Artışı	38
Tablo 2.11	Eskipazar'da Proje İle Elde Edilen Yıllık Tarım Geliri Artışı	39
Tablo 3.1	Ortalama Sıcaklık ve Yağış	40
Tablo 3.2	Net Buharlaştırma Hesabı Tablosu	41
Tablo 3.3	Eskipazar'da Sulama periyodu içerisindeki sulama suyu ihtiyacı	46
Tablo 3.4	Adiller Göleti Alan/Hacim Tablosu	47
Tablo 3.5	Adiller Kocaçay Göleti İşletme Çalışma Tablosu	48
Tablo 3.6	Göksu Göleti Alan/Hacim Tablosu	49
Tablo 3.7	Göksu Göleti İşletme Çalışma Tablosu	50
Tablo 3.8	Haslı Göleti Alan/Hacim Tablosu	51
Tablo 3.9	Haslı Göleti İşletme Çalışma Tablosu	52
Tablo 4.1	Tesis Masrafları	54
Tablo 4.2	Yatırım Masrafları	54
Tablo 4.3	Yıllık Masraflar	55
Tablo 5.1	Sulama Havzaları Arazi-Mülkiyet-Nüfus Durumu	57
Tablo 5.2	Cazibeli Sulama dışındaki Sırt havzası Arazi-Mülkiyet-Nüfus Durumu	58

ŞEKİLLER DİZİNİ

SAYFA

Şekil 1.1	Proje Sahası Genel Yerleşim Alanı	3
Şekil 1.2	Eskipazar Dere ve Sırt Havzası Yerleşim Alanı	4
Şekil 3.1	Adiller Gölet Yeri Haritası	47
Şekil 3.2	Göksu Gölet Yeri Haritası	49
Şekil 3.3	Haslı Gölet Yeri Haritası	51
Şekil 3.4	Türkiye’de Sulama İletim Kanalları	53
Şekil 5.1	Adiller-Göksu-Haslı Göletleri Sulama Sahaları	57

GRAFİKLER DİZİNİ

SAYFA

Grafik 1.1	Eskipazar Köy/Şehir Nüfus Değişimi	14
Grafik 1.2	Karabük İli ve Türkiye Kişi Başı Kamu Yatırımı (2000-2008)	16
Grafik 1.3	Eskipazar Yaş Grubuna Göre Nüfus Dağılımı	16
Grafik 1.4	Eskipazar İlçe Merkezi Eğitim Düzeyi (2009)	17
Grafik 1.5	Eskipazar Köyler Eğitim Düzeyi (2009)	17
Grafik 1.6	Eskipazar İlçesi Arazi Genel Dağılımı	19
Grafik 1.7	Eskipazar İşletme Büyüklüğü ve İşletme Başı Parça sayısı	20
Grafik 1.8	Eskipazar T.Arazileri Kullanım Durumu	20
Grafik 1.9	Karabük İli Tarım Alanlarının İlçelere Göre Dağılımı	20
Grafik 1.10	Karabük İli Mera Varlığı İlçelere Göre Dağılımı	21
Grafik 1.11	Karabük İli Hububat Ekilişi İlçelere Göre Dağılımı	22
Grafik 1.12	Karabük İli İlçelere Göre I.Sınıf Arazi Dağılımı	23
Grafik 1.13	Karabük İli İlçelere Göre II.Sınıf Arazi Dağılımı	23
Grafik 1.14	Karabük İli İlçelere Göre III.Sınıf Arazi Dağılımı	23
Grafik 1.15	Karabük İli İlçelere Göre IV.Sınıf Arazi Dağılımı	24
Grafik 1.16	Eskipazar 2009 Yılı Sektörlere Göre Gelir Düzeyi (000 TL)	30
Grafik 1.17	Eskipazar 2009 Yılı Sektörlere Göre Gelir Oranları (%)	30
Grafik 1.18	Eskipazar 2009 Yılı Kişi Başı Milli Gelir (\$)	31
Grafik 3.1	Adiller Göleti Alan-Hacim Eğrileri	48
Grafik 3.2	Göksu Göleti Alan-Hacim Eğrileri	50
Grafik 3.3	Haslı Göleti Alan-Hacim Eğrileri	52
Ek1		67

RESİMLER DİZİNİ

SAYFA

Resim 1.1	Kabaarmut Köyü sırtlarından Vadiye (Proje Alanı) Genel Bakış	8
Resim 1.2	Proje Sahası Tanıtım Fotoğrafları	9--13
Resim 3.1	Soğanlı Çayı Bayındır Köyü Sınırları	42
Resim 3.2	Eskipazar Çayı(Adiller-Bölme köyü sınırlarında)	42
Resim 3.3	Eskipazar Çayı(Adiller-Bölme köyü sınırlarında)	43
Resim 3.4	Eskipazar Çayı Havzası	43
Resim 3.5	Eskipazar Çayı Havzası(Ortaköyden bakış)	44
Resim 3.6	Eskipazar Çayı Havzası(Kıran köy bakış)	44
Resim 3.7	Göksu Deresi	44
Resim 3.8	Göksu Deresi Havzası	44
Resim 3.9	Haslı Deresi	44
Resim 3.10	Haslı Deresi Havzası	44
Resim 3.11	Çetiören-Ova Deresi	45
Resim 3.12	Çetiören-Ova Havzası Meyve Bahçesi	45
Resim 3.13	Asar Havzası	45
Resim 3.14	Asar deresi	45
Resim 3.15	Ortaköy ve Doğlacık sırtlarından bakış	45
Resim 5.1	Toplulaştırma çalışması yapılan bir tarımsal sahadan görünüm.	63
Resim 5.2	Mersin İli 1200 rakımda çiftçi koşullarında sulama çabaları görüntüsü	64
Resim 5.3	Mersin Yüksek Kesimlerinde Kapama Meyve Bahçe tesisi (2010 yılı)	64
Resim 5.4	Mersin Yüksek Kesimlerinde Kapama Meyve Bahçeleri (2010 yılı)	65
Resim 5.5	Mersin Yüksek Kesimlerinde Kapama Meyve Bahçeleri (2010 yılı)	65
Resim 5.6	Niğde İli 1200 metrede Kapama Elma Bahçesi tesis çalışmaları (2005yılı)	66
Resim 5.7	Niğde İli 1200 metrede Kapama Elma Bahçesi tesis çalışmaları (	66

PROJE ÖZETİ

Projeyi Hazırlayan	Mehmet Emin ASLAN Tütün Teknolojisi Yüksek Mühendisi/ Tarım Ekonomisti
Projenin Türü	Eskipazar Dere ve Sırt Havzaları Sulama ve Tarımsal Dönüşüm Projesi
Projenin Süresi	4 yıl
Projenin Sahipleri	SU PLATFORMU Eskipazar Ekonomik Kalkınma Derneği (EKODER) Eskipazar Ziraat Odası Eskipazar Köy ve Mahalle Muhtarları Derneği Eskipazar Esnaf ve Sanaatkarlar Odası
Projenin Grubları	ilgi Eskipazar Kaymakamlığı, Eskipazar Belediyesi, Eskipazar Meslek Yüksek Okulu Eskipazar Orman İşletme Müdürlüğü, Eskipazar Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri
Projenin amaçları	Genel Hedefler Günümüzde Dünya toplam yıllık gıda maddeleri üretimi, yıllık tüketimi karşılamakta zorlanmakta, bugün 1 milyar insan açlık sorunu ile boğuşmaktadır. Dolayısı ile tarımsal üretim artışı, Ülkenin gıda güvenliği için büyük önem taşımaktadır. Bu itibarla genel hedefimiz; ✓ Tarımsal üretimin temel girdilerinden olan toprak ve su gibi doğal kaynakları verimli kullanarak gıda üretiminde sürdürülebilir artış sağlamak, böylece hızla artan dünya nüfusunda baş gösteren yetersiz beslenme ve açlık sorunu ile mücadeleye destek vermek,✓ Kırsalda yaşayan üreticilerin tarımsal gelirlerinde artış sağlayarak tarım arazilerine verilen önemi artırmak, böylece tarım arazilerinin amaç dışı kullanımını önlemek,✓ Büyük kentlere göç etmek zorunda kalan işsiz kesimlere doğduğu yerde yeni iş imkanı sağlayarak göçü önlemektir. Özel Amaçlar ✓ Eskipazar ve bağlı köylere ait 63.000 dekar araziside sulu tarıma geçilerek tarımsal üretimde verim, çeşit, ve kalite artışı sağlamak,✓ Hane Halkı Gelirinde artışı sağlayarak üreticilerin sosyal ve ekonomik refah düzeyini artırmak, kırsal alandaki işsizlere yeni iş imkanı sağlamak,✓ Sulamanın ve Üretimin sürdürülebilir kılınması için modern sulama tekniklerini kullanarak (damla-yağmurlama) suyu verimli kullanmak, aşırı sulamadan kaynaklanan toprakta tuzlanma sorunları için daha baştan önlem almak, doğal kaynakların sömürülmeden koruma/kullanma dengesi içinde üretimde tutulmasını sağlamak,✓ Kuru tarım koşullarında nadasa bırakılan araziler ile ekilmeyen boş tarım arazilerinde tarımsal üretim başlatmak, erozyonu engelleyerek toprağın korunmasını sağlamak, ,✓ Sulamaya açılan tarımsal arazilerde İyi Tarım Uygulamaları ve Organik Tarım Uygulamalarını teşvik ederek tüketicilerin güvenilir gıdaya ulaşmasını sağlamak.
Proje Yatırımcı Kuruluşu	Orman ve Su İşleri Bakanlığı - Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Hedef grup(lar)¹	1940 Tarım İşletmesi Hane Halkı (7760 kişi)
Nihai Faydalanıcılar²	Eskipazar'lı Esnaf-Sanayici ve Tüketiciler (4.823 kişi)
Beklenen Sonuçlar	Proje, yıllardır boşa akan Eskipazar su kaynaklarının, bize vaat ettiği zenginliği değerlendirme imkanı sunmaktadır. Eskipazar Havza Sulama ve Tarımsal Dönüşüm Projesi, Eskipazar'a ait toplam 49 Köyün 41'in de cazibe ile sulama imkanı sağlayarak geniş kesimleri ilgilendirmektedir.. Adiller-Göksu-Haslı Göletlerinin, 1/25.000 ölçekli Bolu-g29 Eskipazar haritasında eş yükselti eğrileri izlenerek tesbit edilen cazibeli sulama alanı 63.000 Dekardır. 63.000 dekar tarım arazisinde sulu tarıma geçilerek tarımsal üretimde verim, çeşit, ve kalite artışı sağlanmaktadır. Mevcut Tarımsal Ürün Deseni Tahıl ağırlıklı olmaktan çıkarak Meyve- Sebze ve Yem Bitkileri üretimi önem kazanmaktadır. Mevcut Koşullarda Eskipazar Toplam Gayrı Safi Geliri içinde %10 paya sahip olan Bitkisel Üretim Dayalı Tarımsal Gelir, bu projenin uygulanması ile birlikte 8,5 kat artarak 5,8 milyon TL den 50.5 milyon TL ye yükselmektedir. Proje ile Eskipazar'da Kişi Başına Düşen Yıllık Milli Geliri %93 artışla 3.909 Dolardan 7.576 Dolara çıkmaktadır. Proje ile Eskipazar'da 3.800 kişiye yeni ii imkanı sağlanmaktadır. Üreticilerin birim alandan elde ettikleri Tarımsal Gelir arttığında, köylünün toprağına olan bağlılığı artmakta, yeni iş imkanları ve alt yapı hizmetlerindeki gelişmeye de paralel olarak ters göç başlamaktadır.
Temel Faaliyetler	Eskipazar Havza Sulama Projesi Planlama Raporunun Hazırlanması, Uygulama Projesinin İhale Edilmesi, Projeli Koşullardaki Bitkisel Üretim Deseni (meyve-sebze) için Yeni Uygulama Sahalarında Demonstratif Çalışmaların Başlatılması
Projelerin Kapsadığı Bölge	Eskipazar Dere ve Sırt Havzalarında bulunan 41 Köye ait 63.000 dekar alan.

Projenin Toplam Tesis Maliyeti (TL)	Proje İle Elde Edilen Yıllık Ulusal Tarım Geliri Artışı (TL)	Projenin kendini Geri Ödeme Süresi
40.020.000TL	50.542.000	1,2 yıl (2 yıldan az)

¹ "Hedef gruplar" projenin amaçları çerçevesinde, projeden doğrudan ve olumlu olarak etkilenecek gruplar/kuruluşlardır.

² "Nihai Faydalanıcılar", projeden uzun vadede, geniş anlamda, toplumsal veya sektörel boyutlarda yarar sağlayacak olanlardır.

GİRİŞ

Tarımda Sulamanın Önemi

Su, tarımsal üretimde en önemli girdilerden biridir.

Sulama; toprakta bitki için gerekli olan nemi, bitkilerin istediği zaman ve miktarda temin ederek, bitkinin toprakta bulunan besin elementlerinden yararlanmasını, dolayısı ile üretimde verimi ve kaliteyi artırır.

Türkiye’de yapılan sulu tarım göstermiştir ki, sulu tarım ile gayri safi milli zirai gelir ortalama 5-6 kat artmaktadır. (DSİ verileri)

Sulama Projeleri ile köyden kente göç azalmakta, yerinde istihdam sağlanabilmektedir. Kente göçen 1 kişiye istihdam yaratmak için gerekli olan yatırım miktarı , yerinde istihdam için yapılan kişi başı yatırımdan 4 kat pahalı olmaktadır.

Gelişmiş ülkelerde tarım sektöründe faaliyette bulunan üretici kendisinden başka 50 kişinin gıda ihtiyacını giderirken bu sayı gelişmekte olan ülkelerde 2 kişi ile sınırlı kalmaktadır.

Dünyadaki toplam yıllık gıda maddeleri üretimi, dünya tüketimini karşılamakta zorlanmakta, bugün 1 milyar insan açlık sorunu ile boğuşmaktadır.

Dünya nüfusu 1900’lerin başında sadece 1 milyar iken, 1950 ‘lerde 2,5 milyar , 2010 yılında 6,5 milyara yükselmiştir. Dünyada nüfus artış hızına bağlı olarak ortaya konan projeksiyona göre dünya nüfusunun 2050 yılında 9 milyar olması beklenmektedir.

1800 yılında dünyada yalnızca 2 büyük şehir varken bu sayı 1900 yılında 17’ye, 1950 yılında 86’ya, 2000 yılında 387’ye yükselmiştir.

Sulama ile sağlanan tarımsal ürün artışı, Ülkenin gıda güvenliği için büyük önem taşımaktadır.

Dünyada ve Türkiye’de Su Varlığı

Dünyada Su Varlığı

Dünyadaki toplam su miktarı 1,4 milyar km³’tür. Bunun %97,5’u okyanus ve denizlerde tuzlu su olarak bulunmaktadır. Ancak %2,5’u tatlı su olarak bulunmaktadır. Tatlı suyun %68,7’si buzullarda, %30,1’i yer altı sularında, %0,8’i donmuş topraklar içinde, %0,4’ü yeryüzünde ve atmosfer içinde yer almaktadır.

Atmosfer içindeki tatlı suyun da %67,4’ü göllerde, %12,2’si toprak nemi olarak, %9,5’i atmosferde, %8,5’i sulak alanlarda, %1,6’sı nehirlerde, %0,8’i bitki ve hayvan bünyesinde bulunmaktadır.

Atmosferde bulunan su miktarı yaklaşık olarak 13 bin km³’tür. Yüzey tatlı sularının en çok bulunduğu yerler 90 bin km³ ile göllerdir.. Dünya içme sularının %25-40’lık bölümünü yer altı suları sağlamaktadır.

Bu veriler ışığında insanoğlunun ihtiyaçları doğrultusunda kullanabileceği tatlı su kaynaklarının son derece sınırlı olduğu ve verimli kullanması gerektiği gör÷lmektedir.

Türkiye'nin Su Varlığı

Ülkemizde yıllık ortalama yağış metrekaresine 643 mm dir. Türkiye'nin yüz ölçümü 78 milyon hektar olup, yağış ile gelen toplam su rezervi 501 milyar m³ olarak ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizin tüketilebilir yerüstü ve yer altı su potansiyeli yılda ortalama toplam 112 milyar m³ tür.

Yılda kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı 10.000 m³'ten fazla olan ülkeler su zengini, 1.000 m³'ten az olan ülkeler su fakiri kabul edilmektedir. Ülkemizde kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı 1.500 m³ civarında olup, ülkemiz su kısıtı bulunan ülkeler arasında yer almaktadır.

Bu durumda var olan su kaynaklarının verimli kullanılması ve boşa akıtılmaması hususunun önemi ortaya çıkmaktadır.

Eskipazar Havza Sulama ve Tarımsal Dönüşüm Projesi, boşa akan su kaynaklarının verimli kullanımını açısından da önem arz etmektedir.

Türkiye'nin Sulamada Geldiđi Seviye ve Hedefler

Türkiye'nin yüzölçümü 78 milyon hektar olup toplam tarım alanımız 28 milyon hektar dır. Mevcut su potansiyelimiz ile teknik ve ekonomik olarak sulanabilecek tarım arazisi büyüklüğü ise 8,5 milyon hektardır.

Yapılan etütlere göre ekonomik olarak sulanabilecek alan 8,5 milyon ha olan Türkiye'de 2008 yılı itibarı ile toplam 5,28 Milyon ha arazi sulanmaktadır. Bu miktarın 3,06 Milyon hektarı DSI tarafından geliştirilmiştir. 2023 yılına kadar geri kalan 3,22 milyon hektarının DSI tarafından işletmeye açılması hedeflenmiştir.

BÖLÜM 1

PROJE ALANININ TANITILMASI

1.1. DOĞAL COĞRAFYA

1.1.1 Projenin Yeri

Proje Sahası; Karabük İli Eskipazar ilçesi, Merkez ve 49 köyü kapsayan Adiller-Göksu ve Haslı Sulama göleti havzasıdır. Yapımı önerilen 3 adet gölet; Adiller Köyü ,Yazıboy/Şıhlar Mahallesi ve Haslı Köyü sınırları içinde olup Bolu G-29 ve Bolu 29 paftaları içinde bulunmaktadır.Proje Sahası Genel Yerleşim Haritası üzerinde gösterilmiştir.

Şekil 1.1 Proje Sahası Genel Yerleşim Alanı

1.1.2 Topoğrafya

Eskipazar, Karadeniz bölgesinin Batı Karadeniz bölümü içerisinde yer alır. İlçenin doğusunda Çankırı'nın Çerkeş, Kuzey Doğusunda Ovacık, Batıda Bolu'nun Mergen, Güneyde Gereede, Kuzeyde de Karabük ili ile sınırlıdır. Karabük iline yaklaşık 35 km mesafededir. Yüzölçümü 696 Km² dir. Eskipazar Merkezinin denizden yüksekliği 710 metredir.

Eskipazar'ın batısında Eleman Meğri dağları, güneyinde Eskipazar çayına paralel olarak sıra dağ şeklinde Şerafettinler dağları vardır. Eskipazar'ın Kuzeybatısında yer alan Dede tepesi, Hodulca dağı, (Bu dağın tepesi Eskipazar'ın en yüksek yeridir. 1700 m) mevcuttur.

Hanköy doğusundaki sıra dağlar ise Karatepe dağlarıdır.

İlçenin doğusunda Gereede ve Çerkeş çayının iki kolu arasında Hamamlı, Bayındır, Sadeyaka ovaları uzanmaktadır. Bu ovanın bir kısmı çayır (otlak) bazı kısımları sulaktır.

Ovacık ve Çerkeş sınırına doğru gittikçe yükselen meyilli yaylalar yer almaktadır. Bölükören, Yeşiller, Kapaklı, Sobüçimen gibi ilçenin Karabük Gereede karayolu ve batısında yer alan Keçeler-İmanlar ovası, İlçenin Kuzeydoğusunda Tamışlar yüksek ovası yer almaktadır. Eskipazar çayının geçtiği batıda Hamzalar, Çaylı, Büyükayalar, Eskipazar, Kuzeyde Kıranköy, Ova, Köyceğiz, Karahasanlar, Deresemail, Hanköy vadisi verimlidir. Sıcak olduğundan sebze-meyve yetiştirilir. Batıda Yalakkuz orman içerisinde küçük bir ovardır.

Güneyinde, Şerafettinler, Batısında Adiller, Yürecik, Hasanlar, Kulat yaylaları yer almaktadır.

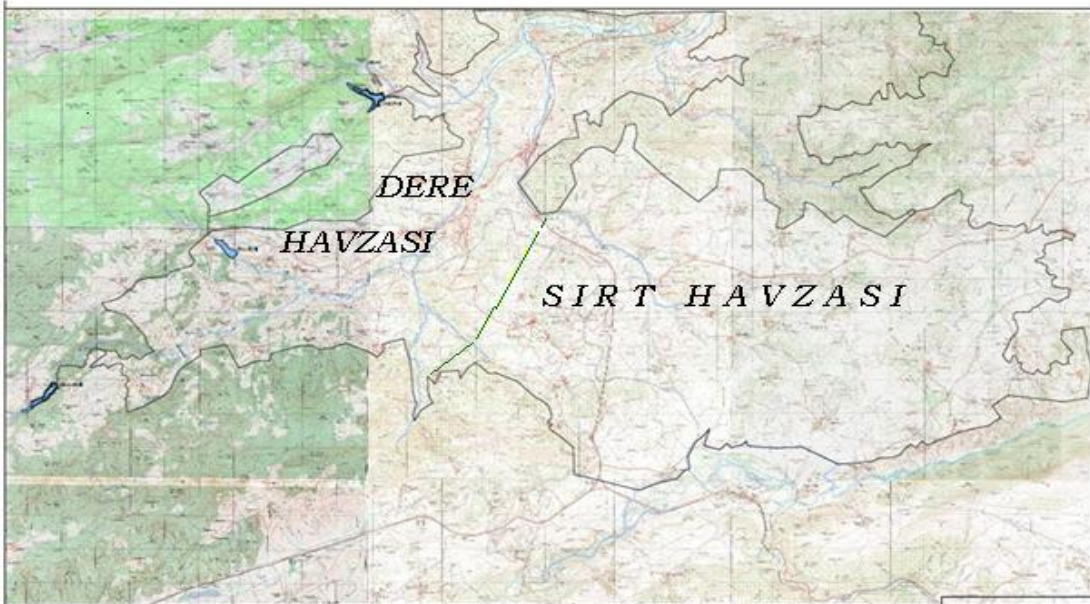
Eskipazar'ın güneyinde Gerede yakınlarında Bulduk, Bayındır, Hamamlı Köyü topraklarından geçen Gerede çayı, Çerkeş'den gelen Çerkeş çayı, bu iki kol Hamamlı köyünün batısında birleşerek Soğanlı Çayı adını alır. Doğu yönüne çıkar. Filyos çayına birleşerek Karadeniz'e dökülür.

Eskipazar'ın batısında Eleman dağından çıkan Eskipazar Çayına Göksu ve Haslı çayları katılmakta ve Gerede ve Çerkeş Çaylarının birleşmesinden oluşan Soğanlı çayına Karabük yakınlarında katılmaktadır. Soğanlı çayı Araç çayı ile birleşerek Filyos Çayı adını almakta,Filyos Çayına Devrek Irmağı katılarak Karadenize boşalmaktadır.

1.1.3 İklim ve Doğal Yapı Özelliklerine Göre Sulama Havzaları

Eskipazar'ı doğal yapı ve iklim açısından iki sulama havzasına ayırmak mümkündür.

Şekil 1.2 Eskipazar Dere ve Sirt Havzası Yerleşim Alanı

DERE HAVZASI	SIRT HAVZASI
• Karadeniz iklimi• Hamzalar-Hanköy –Karabük Sınırı/ Kullanılan tarım arazisi 17.000 dekar• Nüfus: 9.749 kişi (ilçe Merkezi dahil)• Tarım İşletmesi sayısı 660 adet• İşletme başına düşen arazi sayısı 6,8 adet• İşletmeye düşen arazi miktarı 26 dekar• Yetersiz Sulama Meyve –Sebze Üretimi• % 95'i cazibe ile (16.000 dekar)GÖKSU VE HASLI GÖLETİNDEN (980 m kot) sulanabilecek.	• Karasal iklim• Aslanlar Köyü-Çerkeş-Ovacık Sınırı/ Kullanılan tarım arazisi 68.000 dekar• Nüfus: 2.834 kişi• Tarım İşletmesi sayısı 977 adet• İşletme başına düşen arazi sayısı 12,1 adet• İşletmeye düşen arazi miktarı 70 dekar• Kuru Tarım ,Tahıl ambarı• %65'i cazibe ile (47.000 dekar) ADİLLER ve GÖKSU GÖLETİNDEN (1245 m kot) sulanabilecek.

1.1.3.1 Dere Havzası

Karadeniz ikliminin hüküm sürdüğü ılık ve yağışlı olan ve Eskipazar'ın Kuzeydoğusunda yer alan bu yöre; Karadeniz Bölgesinin güneyinde bulunan Hanköy'den başlayarak Deresamail, Başpunar, Karahasanlar, Köyceğiz, Ova, Haslı, Kıranköy, Kapucular, Eskipazar, Çaylı, Hamzalar, Büyükyayalar, Yazıboy köylerinin bulunduğu Eskipazar çayı vadisindeki köyleri kapsar.

Tablo 1.1 Dere Havzası Köyleri Kullanılan Tarım Arazi Varlığı-Mülkiyet-Nüfus Durumu

	KÖY ADI	TARIMSAL ARAZİ VARLIĞI			MÜLKİYET DURUMU		NÜFUS DURUMU		
	DERE YÖRESİ HATTI	SULU TARIM ARAZİSİ(M2)	KURU TARIM ARAZİSİ (M2)	TOPLAM TARIM ARAZİSİ (M2)	İŞLET SAYISI	ARAZİ SAYISI	ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
1	HAMZALAR	180.000	1.054.350	1.234.350	45	340	93	110	203
2	ÇAYLI	56.200	480.213	536.413	18	110	21	23	44
3	BÜYÜKYAYALR	324.164	903.901	1.228.068	44	350	81	79	160
4	BEY TARLA	53.000	1.622.290	1.675.290	38	388	31	41	72
5	ŞEVKİLER	13.734	304.044	317.778	9	85	41	44	85
6	YÜRECİK	37.000	365.500	402.500	20	88	27	28	55
7	YAZIBOYU	84.321	944.732	1.026.053	29	307	43	38	81
8	BELEN	76.500	538.857	615.357	13	114	22	18	40
9	BUDAKLAR	168.364	716.636	885.000	36	166	44	40	84
10	KAPUCULAR	52.994	722.891	775.885	28	167	51	64	115
11	ESKİPAZAR MERKEZ	234.120	940.898	1.175.018	47	296	3.464	3.452	6.916
12	HASLI	69.460	121.422	190.882	9	94	54	51	105
13	KÖYCEĞİZ	341.037	988.899	1.329.936	45	408	126	122	248
14	KARAHANANL	680.157	346.786	1.026.943	47	238	74	68	142
15	BABALAR	211.023	333.398	544.961	22	126	28	26	54
16	DERESEMAIL	159.450	883.889	1.043.339	44	294	55	50	105
17	HANKÖY	190.120	950.242	1.140.362	55	278	195	212	407
18	DOĞANCILAR	79.386	749.956	829.342	39	304	99	87	186
19	KARAÖREN	6.700	411.750	418.450	15	79	40	29	69
20	BAŞPINAR	-	548.550	548.550	26	10	50	56	106
	TOPLAM	3.015.273	13.929.204	16.944.477	629	4242	4639	4638	9277

Eskipazar çayının suladığı ve “**dere**” diye adlandırılan bu sahası iklim bakımından en sıcak yeridir. Burası iki tarafı dağlarla çevrili vadidir. Bu vadiye arazi dar fakat meyve, sebze yetiştiriciliğine elverişlidir..

Mevcut koşullarda Dere yöresinde yaklaşık 17.000 dekar tarım arazisinin 3.000 dekarı yetersiz sulama imkanı bulurken, 14.000 dekarı sulama imkanından mahrumdur.

Bir başka deyişle toplam 17.000 dekar tarımsal arazinin %17’si yetersiz sulama koşullarında sulu tarım imkanı bulurken, %83’ün de kuru tarım yapılmaktadır.

Eskipazar Havza Sulama projesi ile ; birinci havza olan Dere Havzasındaki 17.000 dekar tarım arazisinin %95’i **cazibeyle yeterli sulama** koşullarına kavuşacaktır. (Şevkiler ve Başpınar köyleri yüksek kesimleri hariç)

1.1.3.2 Dere Havzası Yüksek Kesimler

Tablo 1.2 Dere Yüksek Kesimler Kullanılan Tarım Arazi Varlığı-Mülkiyet-Nüfus Durumu

	KÖY ADI	TARIMSAL ARAZİ VARLIĞI			MÜLKİYET DURUMU		NÜFUS DURUMU		
		YÜKSEK KÖYLER HATTI	SULU TARIM ARAZİSİ(M2)	KURU TARIM ARAZİSİ (M2)	TOPLAM TARIM ARAZİSİ (M2)	İŞLET SAYISI	ARAZİ SAYISI	ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS
1	ADİLLER	6.850	79.250	86.100	4	23	68	74	142
2	KABAARMUT	12.500	336.750	349.250	10	92	59	64	123
3	KULAT		-		-		23	13	36
4	HASANLAR	34.383	26.655	61.038	5	29	40	35	75
5	SOFULAR	116.279	184.629	300.908	12	108	102	99	201
	TOPLAM	170.012	627.284	797.296	31	252	292	285	577

Kaynak: TKB 2009 yılı Verileri

Eskipazar’ın batısında yer alan ve **aynı sulama hattında olmakla birlikte** dere yöresinden iklim ve rakım değerleri açısından farklı olan Hasanlar, Sofular, Adiller, Kabaarmut, Kulat gibi yüksek orman köylerinden Adiller ve Kabaarmut köyleri kuru tarım arazileri de bu proje ile **cazibeyle yeterli sulama** imkanına kavuşacaktır.

1.1.3.3 Sırt havzası

İkinci havza; Karasal iklimin hüküm sürdüğü Aslanlar’dan başlayarak yükselen doğuda Çömlekçiler, Söbüçimen’e kadar uzanan Çerkeş-Ovacık sınırına varan **sırt havzasıdır**.

Bu yörede karasal iklim hüküm sürer. Karadeniz ikliminin ılıkılığı ve yağışı buraya pek uzanamaz. Kışlar sert geçer. Eskipazar’ın Aslanlar köyünden başlayarak bu iklim kendini hissettirir. Sıcaklık farkı bir hayli fazladır.

Sırt yöresinde yaklaşık 69.000 dekar tarım arazisinin 800 dekarı yetersiz sulama imkanı bulurken, 68.000 dekarı sulama imkanından mahrumdur.

Bir başka deyişle toplam 68.000 dekar tarımsal arazinin % 2'si yetersiz sulama koşullarında sulu tarım imkanı bulurken, %98'in de kuru tarım yapılmaktadır.

Eskipazar Havza Sulama projesi ile, Sırt Havzasındaki 68.000 dekar tarım arazisinin %70'i **cazibeyle yeterli sulama** koşullarına kavuşacaktır. (Yaklaşık 23.000 dekar alana sahip Deresoplan, Bulduk, Kuzören, Yeşiller, Söbiçimen, Kapaklı, Sallar, Bölükören köyleri yüksek noktaları hariç)

Tablo 1.3 Sırt Havzası Köyleri Kullanılan Tarım Arazi Varlığı-Mülkiyet-Nüfus Durumu

SIRA NO	KÖY ADI SIRT HATTI	TARIMSAL ARAZİ VARLIĞI			MÜLKİYET DURUMU İŞLETME SAYISI	ARAZİ SAYISI	NÜFUS YAPISI		
		SULU TARIM ARAZİSİ(M2)	KURU TARIM ARAZİSİ(M2)	TARIM ARAZİSİ(M2)			ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
1	BULDUK	91.000	1.052.500	1.143.500	26	322	44	45	89
2	DERESOPLAN	2.956	643.789	646.745	14	149	118	127	245
3	KUZÖREN	71.000	1.519.500	1.590.500	26	376	49	45	94
4	BAYINDIR	70.500	6.147.100	6.217.600	79	722	88	105	193
5	HAMAMLI	107.851	4.104.441	4.212.291	70	1.180	183	183	366
6	İMANLAR	15.950	3.767.443	3.783.393	51	440	26	22	48
7	BONCUKLAR	5.000	5.525.216	5.530.216	66	709	105	101	206
8	ASLANLAR	54.000	1.537.337	1.591.337	31	201	45	41	86
9	GÖZLÜ	4.183	1.095.075	1.099.258	18	212	61	72	133
10	ORTAKÖY	85.906	2.246.656	2.332.562	33	315	45	45	90
11	OZANKÖY	16.500	280.870	297.370	7	57	18	21	39
12	YAZIKAVAK	17.500	1.382.150	1.399.650	29	195	20	20	40
13	TAMIŞLAR	37.500	2.903.865	2.941.365	47	307	20	28	48
14	TOPÇALI	4.500	1.112.700	1.117.200	20	174	21	26	47
15	DOĞLACIK	4.897	5.083.960	5.079.063	46	733	48	59	107
16	SADEYAKA	20.500	3.844.049	3.864.549	57	631	79	102	181
17	BÖLÜKÖREN	30.000	6.367.900	6.397.900	59	985	25	21	46
18	SALLAR	-	2.940.600	2.940.600	42	478	52	47	99
19	YEŞİLLER	5.500	4.884.621	4.890.121	62	965	49	49	98
20	ÇANDIRLAR	29.745	2.531.982	2.561.727	29	547	17	29	46
21	ÇÖMLEKÇİLER	-	1.256.020	1.256.020	39	415	44	36	80
22	İNCEBOĞAZ	8.965	2.165.386	2.156.421	36	540	38	41	79
23	KAPAKLI	4.800	3.329.865	3.334.665	39	656	27	34	61
24	SOFULAR	116.279	184.629	300.908	12	108	102	99	201
25	SÖBİÇİMEN	8.555	2.072.534	2.081.089	39	428	49	63	112
	TOPLAM	813.587	67.980.188	68.793.775	977	11.845	1.373	1.461	2.834

Kaynak: TKB 2009 yılı Verileri.

1.1.4 Sulanabilir Alanı

Proje ile 63.000 dekar saha sulanabilecektir. Bu da Eskipazar ve Köyleri Toplam Kullanılan Tarım Arazilerinin % 70'i ni kapsamaktadır. Hasanlar, Sofular, Şevkiler, Kulat gibi Dere Havzası yüksek kesimleri ile Deresoplan, Bulduk, Kuzören, Yeşiller, Söbiçimen, Kapaklı, Sallar, Bölükören gibi Sırt Havzası yüksek kesimleri cazibeli sulama alanı dışında kalmaktadır.

1.1.5 Problemler

1.1.5.1 Taşkın ve Rusubat

Büyük su işleri ve/veya küçük su işleri planlamalarında, taşkın koruma tesislerinin yapımına esas olacak temel fayda değerlerinin belirlenmesini ifade eder. Taşkın zararlarının etüdü ve yıllık koruma faydalarının hesaplanmasına dayanır. Fiziki yatırımların projelendirilmesinde projenin mali ve ekonomik analizi aşamasında, ana veri olarak kullanılır.

Eskipazar Çayı, Nisan ve Mayıs aylarında görülen yoğun yağış nedeni ile taşkına neden olmakta, İlçe merkezi ile Dere yatağı çevresinde bulunan yerleşim yerleri ve tarımsal arazilerde zarara yol açmaktadır. Proje ile taşkın zararının azalacağı düşünülmektedir.

1.1.5.2 Su Hakları

Büyük su işleri ve/veya küçük su işleri planlamalarında, içme suyu ve sulama projelerinin su kullanım (kadim) hakları; mevcut koşullarda çiftçiler ve Medeni Kanunun öngördüğü kişi ve kurumlar tarafından kullanılan suyun miktarını ifade eder. Su kullanım haklarına dönük yapılan çalışmaların amacı, proje formülasyonunun gereği gibi hazırlanmasıdır. Su kullanım hakları geri ödeme analizlerinin yapılabilmesi, mevcut suyu kullananlara gerekiyorsa projenin yapımı ile temin edilecek ilave su miktarının belirlenmesi çalışmalarını da kapsar.

Mevcut su kaynakları üzerinde yapılacak 3 adet gölet için herhangi bir su hakkı söz konusu değildir.

1.1.5.3 Kamulaştırma

Büyük su işleri ve/veya küçük su işleri planlamalarında, içme suyu, sulama ve enerji projelerinin göl alanı, regülatör sahası, Kanal Güzergahları, malzeme sahası gibi sanat yapılarına ait Kamulaştırma ve irtifak hakları çalışmaları, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununda değişiklik yapan 4650 sayılı Kanun esas alınarak, kişi ve kuruluşların mülkiyetinde bulunan taşınmazların kamu yararı gözetilerek, kamunun lehine el değiştirmesini ifade eder. Planlama ve ön inceleme kademelerinde projelerin ekonomik ve mali analizlerinde, kamulaştırma ve irtifak hakları giderleri, masraf unsurları (fiili ödeme ve net gelir kayıp giderleri) içerisinde yer alır.

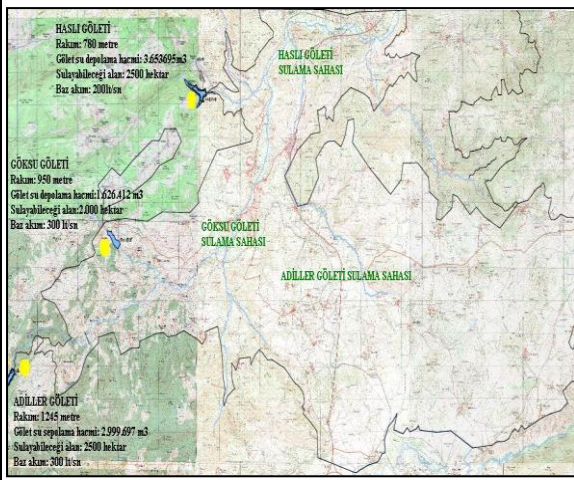
Gölet yapımı düşünülen saha genel olarak hazine yada kamu malı olduğundan proje alanında boru hattı için irtifak hakları giderleri dışında önemli bir kamulaştırma problemi görülmemektedir.

Kabaarmut Köyü sırtlarından Vadiye (Proje Alanı) Genel Bakış

Resim 1.1 Kabaarmut Köyü sırtlarından Vadiye (Proje Alanı) Genel Bakış

PROJE SAHASI TANITICI FOTOĞRAFLAR

Eskipazar Sulama Havzası Haritası

Eskipazar Çayı (Adiller-Kocaçay mevkii)

Kabaarmut Köyü Sırtlarından Sulama Havzası Genel Görünüm (Dere ve Sirt Havzaları)

Hamzalar Köyü Mevkii Eskipazar Çayı

Proje Sahası Tarım Arazileri
(Beytarla köyünden Proje Sahası Görünüm)

Proje Sahası Tarım Arazileri
(Büyükyayalar-Budaklar Köylerinden Görünüm)

Proje Sahası Tarım Arazileri

Proje Sahası Tarım Arazileri
Kapucular Köyü-Eskipazar Merkez

Göksu Çayı Mevkii İncelemeler

Göksu Çayı Mevkii-Şıhlar Köyünde
Köylülerle Görüşme.

Göksu Çayı

Göksu Mevkiinden Proje Alanı Görünüm
(Dere Havzası)

Haslı Çayı

Çetiören-Haslı Çayı

Haslı Köyü mevkiinden Eskipazar Merkez Görünüm

Ova Köyü Meyve Bahçesi Görünüm

Ova Köyü Üreticilerle Görüşme

Ova Köyü Tarımsal Faaliyet Alanından Görünüm

Deresamail-Asar Çayı Görünüm

Sırt Havzası Bayındır Köyü Mevkii-Soğanlı Çayı

Ortaköy'den Proje Sahası Görünüm

Ortaköy'den Proje Sahası Görünüm

Sırt Havzası Hamamlı Köyü Mevkiinden Görünüm

Sırt Havzasından Görünüm

Sırt Havzası Yazıkavak Köyü Sırtlarından Görünüm

Sırt Havzası Genel Görünüm

Proje Sahasında Hayvancılık Faaliyeti

Şıhlar Köyü Doğal Floradan Görünüm

Mersin'de 1200 m yükseklikte Meyve Bahçeleri Tesisi
(Proje Sahamız ile çok yakın benzerlik içermektedir.)

Mersin'de 1200 m yükseklikte Meyve Bahçeleri Tesisi
(Proje Sahamız ile çok yakın benzerlik içermektedir.)

1.2. SOSYAL YAPI

1.2.1. Demografi

1.2.1.1 Nüfus

Eskipazar toplam nüfusu 1935 yılından 1985 yılına kadar % 43 artış gösterirken 1990 yılından sonra nüfus artış hızının negatif değerlere döndüğü, 2000 yılından itibaren de 1935 yılı nüfusunun bile altına düştüğü görülmektedir.

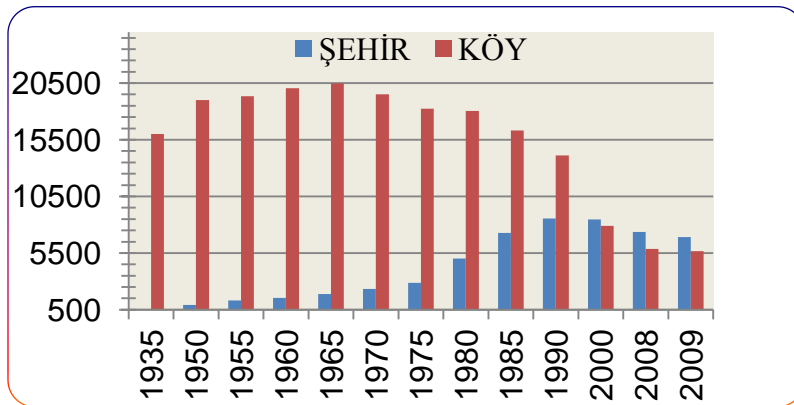
Tablo 1.4 Eskipazar Uzun Yıllar Nüfus Dağılımı

YILLAR	ŞEHİR	NÜFUS ARTIŞ HIZI %	KÖY	NÜFUS ARTIŞ HIZI %	TOPLAM	ŞEHİR %	KÖY %
1935	507	0	16.002	0	16.509	3	97
1950	911	79	19.009	18	19.920	5	95
1955	1.304	43	19.336	01	20.640	6	94
1960	1.539	18	20.044	03	21.583	7	93
1965	1.887	22	20.465	02	22.352	8	92
1970	2.326	23	19.514	-04	21.840	11	89
1975	2.865	23	18.245	-06	21.110	14	86
1980	5.007	74	18.056	-01	23.063	22	78
1985	7.280	45	16.332	-09	23.612	31	69
1990	8.560	17	14.126	-13	22.686	38	62
2000	8.457	-01	7.908	-44	16.365	52	48
2008	7.357	-13	5.860	-25	13.217	56	44
2009	6.916	-06	5.667	-03	12.583	55	45
2010	6.966	+0,7	5.590	-1,4	12.556	56	44
2011	7.044	+1	5.483	-2	12.527	56	44

Kaynak:(TUİK, 201)

Eskipazar'ın 1990 yılında 8.560 olan şehir nüfusu 2009 yılında 6.916'ya, 14.216 olan köy nüfusu 5.667'ye, 22.686 olan şehir ve köy toplam nüfusu 2009 yılına gelindiğinde 12.583'e 2011 yılı toplam nüfusumuz ise 12,527'e gerilemiştir.

Grafik 1.1 Eskipazar Köy/Şehir Nüfus Değişimi

Buna göre, Eskipazar'da göç hareketinin 1990 yılından sonra hız kazandığı, 1990-2009 yılları arasında nüfus artış hızının şehirde % -19, köyde % -44, olduğu görülmektedir.

1990-2009 döneminde Eskipazar nüfus hareketinde anlamlı değişimin “ köylerin boşalması “ şeklinde yaşandığını söylenebilir.

Aynı dönemde ülke genelinde de göç yaşandığı, yaşanan bu göç olgusunun temel nedeninin makro ekonomi politikalarında yaşanan değişim olduğu söylenebilir. Ancak Eskipazar’da göçün şehir merkezine göre köylerde daha hızlı yaşanmasının temel nedenini, *kuru tarım koşullarında neredeyse sadece tahıl üretimi ekseninde sürdürülen tarımsal üretim biçiminin düşük verim ve düşük gelir getirisi nedeni ile göç hızında çarpan etkisi yaratması olarak ifade etmek mümkündür.*

Tablo 1.5 Karabük İli /İlçeleri Yıllık Nüfus Artış Hızı (%)

	Yıllık nüfus artış hızı(‰)		
	Toplam	İl ve ilçe merkezleri	Belde ve köyler
Karabük	10,7	25,3	-36,0
Eflani	-51,8	-53,8	-51,2
Eskipazar	-33,4	-25,0	-43,7
Merkez	17,4	18,8	2,2
Ovacık	-88,3	0,0	-112,4
Safranbolu	45,5	67,2	-26,2
Yenice	-31,4	-11,4	-46,0

Kaynak: TÜİK,2009

Karabük İli Kent-Kır Nüfusu ve Yıllık Nüfus artış hızı incelendiğinde, Karabük Merkez ve Safranbolu dışında **Karabük İline ait tüm yerleşim birimlerinin nüfus artış hızları negatif seyretmektedir.**

Tablo 1.6 Karabük İli/İlçeleri Kent -Kır Nüfusu(2009)

İl/İlçeler	Kent	Kır	Toplam
Karabük	167.550	51.014	218.564
Merkez	108.167	10.546	118.713
Safranbolu	39.669	11.419	51.088
Yenice	9.772	13.237	23.009
Eskipazar	6.916	5.667	12.583
Eflani	2.243	7.430	9.673
Ovacık	783	2.715	3.498

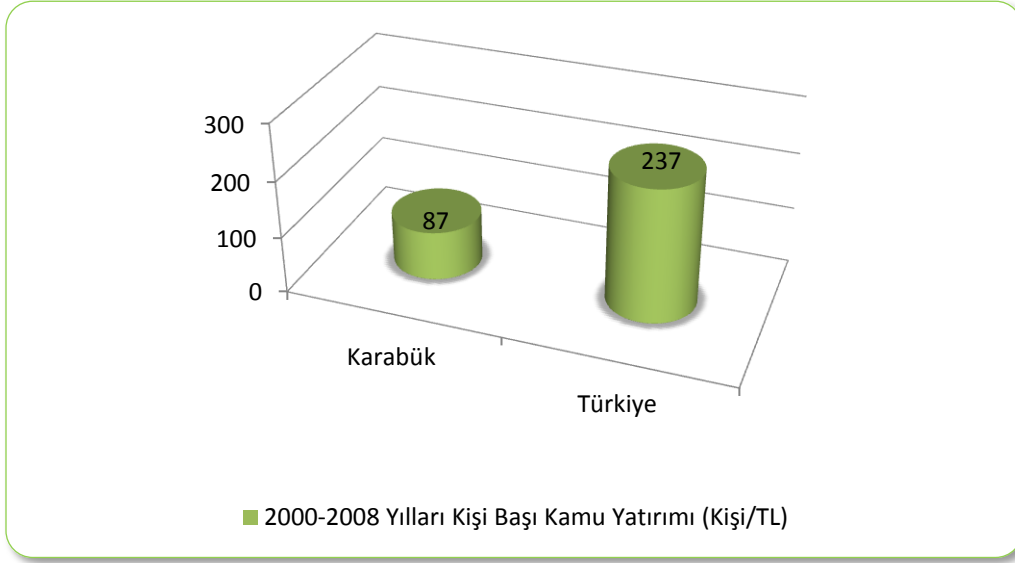
Kaynak: TUIK,2009

Eskipazar İlçesi, Karabük İli içinde tahıl ekim alanlarının %36 sına sahip olmasına rağmen **Tarımsal üretimin gerçekleştiği Eskipazar İlçesi Kırsal Alan Nüfusu, Karabük İli toplam Kır Nüfusunun % 11’i kadardır.** Halen Kırsal Alan Nüfus Artış Hızı negatif seyretmektedir.

TR81 Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı 2010-2013 Zonguldak-Bartın-Karabük illerini kapsayan Bölge Planında belirtilen DPT verilerine göre 2000-2008 yılları arasında Ülke genelinde Kişi Başına düşen Kamu Yatırımı 237 TL, Zonguldak’ta 147 TL iken Karabük’te 87 TL ile oldukça düşük bir orana sahiptir.

Bu veriler Karabük’de daha çok kamu yatırımına ihtiyaç duyulduğunu ifade etmektedir. Eskipazar sulama projesinin de bu açıdan önem arz ettiği düşünülmektedir.

Grafik 1.2 Karabük İli ve Türkiye Kişi Başı Kamu Yatırımı (2000-2008)

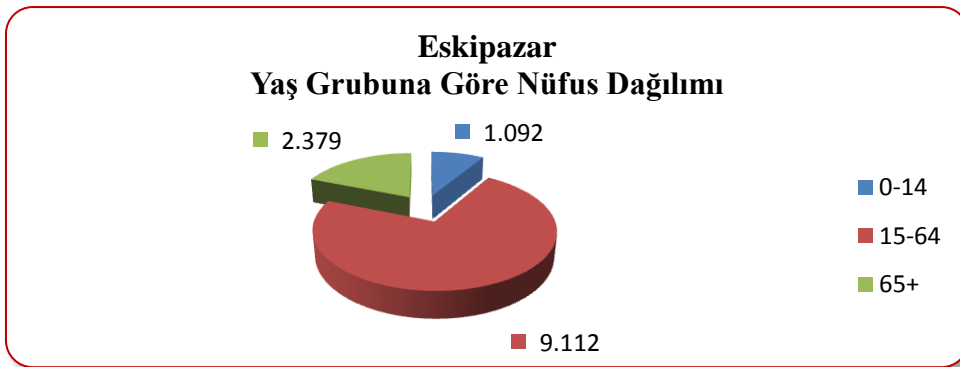

1.2.1.2 İş Gücü

TUİK 2009 yılı verilerine göre 12.583 kişi olan Eskipazar nüfusunun yaş grubuna göre dağılımı incelendiğinde, 0-14 yaş grubu 1.092 kişi, 15-64 yaş grubu 9.112 kişi, 65+ yaş grubunun da 2.379 kişi olduğu görülmektedir.

Eskipazar nüfusunun %72'si 15-64 yaş grubunda ve aktif iş gücü durumundadır.

Grafik 1.3 Eskipazar Yaş Grubuna Göre Nüfus Dağılımı

Kaynak: TUİK,2009 verilerinden derlenmiştir.

1.2.1.3 Kentleşme

Eskipazar Hadriopolis adı ile M.Ö 323 yıllarında yerleşim yeri olarak seçilmiş,tarihin çeşitli dönemlerinde farklı uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır.Cumhuriyetin başında 2 han,birkaç dükkan ve üç evden oluşan bir yerleşim yeridir.Cumhuriyetle birlikte bucak olmuş ve

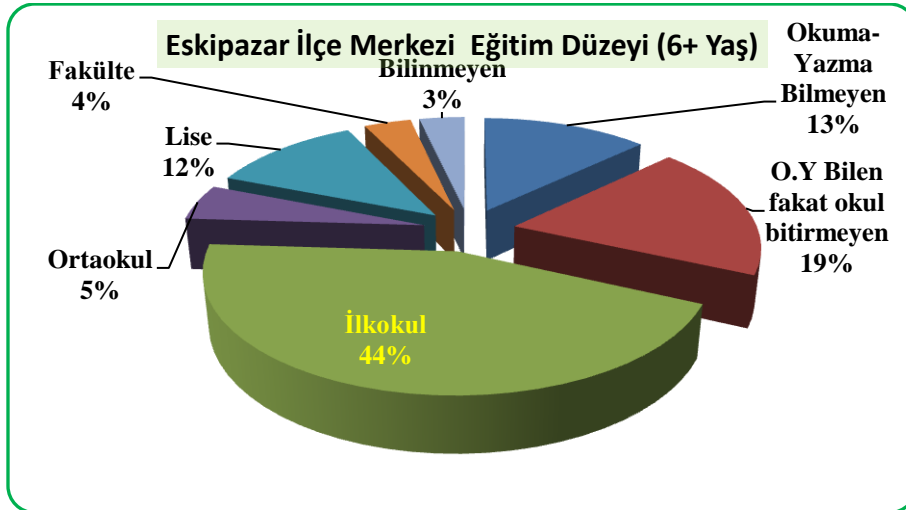
Eskipazar adını almıştır.1945 yılında Çankırı iline bağlı İlçe statüsüne kavuşmuş,1946 yılında da belediye teşkilatı kurulmuştur. Eskipazar,1995 yılında Karabük iline bağlanmıştır. Eskipazar yerleşim birimleri 7 mahalle ve 49 köy den oluşmaktadır.

Şehir merkezi yerleşim alanı, çanak benzeri doğal yapısı nedeni ile kentsel gelişmeye müsait değildir. Artan yeni konut talebine cevap verecek yeni konut üretimi 2009 yılından itibaren TOKİ ve Müteahhitlik hizmetleri ile gelişmeye başladığı gözlenmektedir. Ancak ortaya çıkan yeni konut üretiminin 1.sınıf tarım arazilerine yöneldiği üzüntü verici bir gelişme olarak ortaya çıkmaktadır.

Konut yapımının 1.sınıf arazilere yönelmesinin temel nedeni; şehrin yeni açılım arterinin belirlenmemiş olmasının yanı sıra, kuru tarım koşullarında yaşanan düşük gelir nedeniyle tarım arazilerinin asıl önemini kaybetmiş olmasıdır.

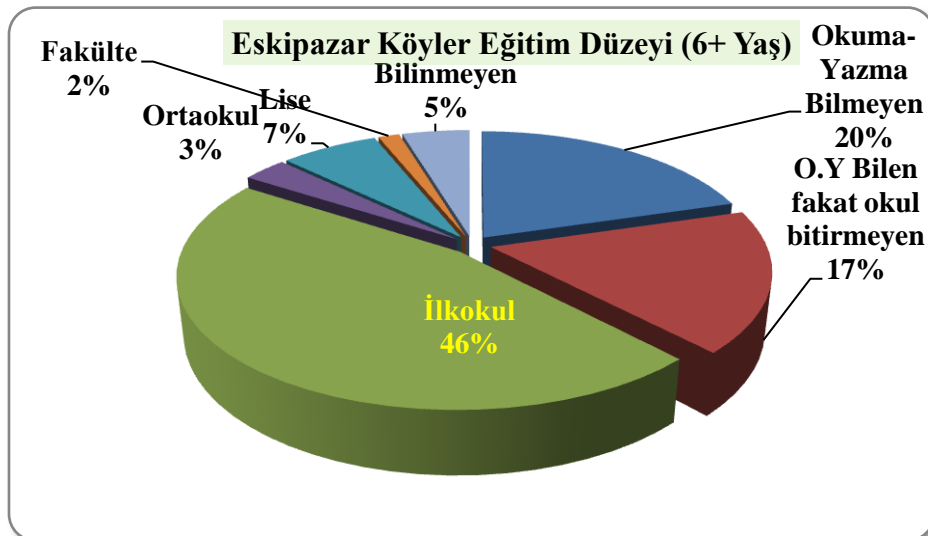
1.2.2 Eğitim

Grafik 1.4 Eskipazar İlçe Merkezi Eğitim Düzeyi (2009)

Kaynak:TUİK,2009

Grafik 1.5 Eskipazar Köyler Eğitim Düzeyi (2009)

Kaynak:TUİK,2009

Tablo 1.7 Eskipazar İlk ve Orta Öğretim Eğitim Kurumları

	OKUL ADI	DERSLİK SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	TAŞIMALI KÖY/ÖĞRENCİ SAYISI
LİSE	Çok Programlı Lise	25	28	340	0
	Seyhan Cengiz Turhan Anadolu Lisesi	16	12	174	0
İLK ÖĞRETİM	60.yıl KAYALI	Nafiz 16	39	738	0
	Şehit Demirhan	Cafer 9	12	215	12 köy/118 öğrenci
	Şehit İsa EKEN	10	12	176	0
	Hanköy-Yörükler-Üçevler	9	12	110	9 köy/77 öğrenci
	Gazi	9	11	132	9köy/106 öğrenci
	AnaOkulu	4	3	54	
	TOPLAM	98	129	1939	30köy/401 öğrenci

Kaynak: (Eskipazar Kaymakamlık 2009 Verileri)

Karabük Üniversitesine bağlı Eskipazar Meslek Yüksek Okulu 2010 Ekim ayında açılarak 60 öğrenci ile Eğitim ve Öğretimine başlamış bulunmaktadır.

Önümüzdeki yıldan itibaren Eskipazar Meslek Yüksek Okulu'na yerleşecek öğrenci sayısının artması beklenmektedir.

1.2.3 Sağlık

Tablo 1.8 Eskipazar Sağlık Kurumları

SAĞLIK MERKEZİ ADI	DOKTOR SAYISI	YARDIMCI PERSONEL
Eskipazar Devlet Hastanesi	9	37
Toplum Sağlığı ve Aile Sağlığı Merkezi	4	11
İsmetpaşa Sağlık Ocağı ve A Tipi 112 Nolu Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu	-	15
Hanköy-Üçevler Sağlık Evi	-	1 Ebe
Köyceğiz Sağlık Evi		Faal değil

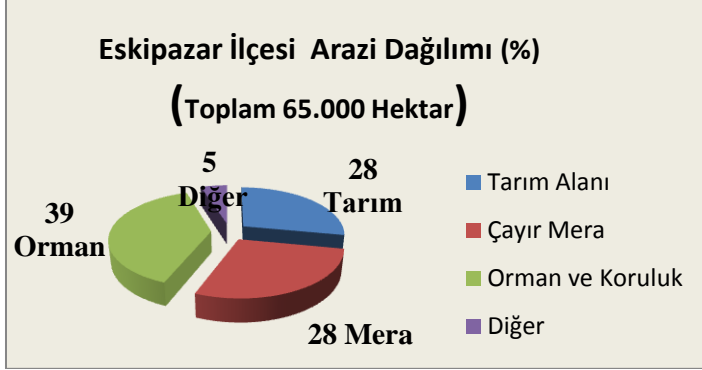
Kaynak,Veri Yılı: Eskipazar Kaymakamlık, 2009

1.3. TARIMSAL YAPI

1.3.1 Eskipazar İlçesi Arazi Genel Dağılımı

Eskipazar 65.000 Hektar alana sahip olup, Tarım alanı %28, Mera alanı % 28, Ormanlık alan %39 paya sahiptir.

Grafik 1.6 Eskipazar İlçesi Arazi Genel Dağılımı

Kaynak,Veri Yılı : Eskipazar Kaymakamlık, 2009

1.3.2 Eskipazar İlçesi Kullanılan Tarımsal Arazi Mülkiyet ve Arazi Dağılım Durumu

Tablo 1.9 Kullanılan Tarımsal Arazi Mülkiyet ve Dağılım Durumu

KÖY ADI	TARIMSAL ARAZİ VARLIĞI			MÜLKİYET DURUMU		A.DAĞILIMI	
	SULU TARIM ARAZİSİ(M2)	KURU TARIM ARAZİSİ(M2)	TOPLAM TARIM ARAZİSİ(M2)	İŞLETME SAYISI	ARAZİ SAYISI	İŞLETMEYE DÜŞEN ARAZİ SAYISI	İŞLETMEYE DÜŞEN ARAZİ MİKTARI(Da)
ESKİPAZAR GENELİ							
DERE Havzası (24 Köy)	3.172.298	14.777.491	17.950.329	667	4.582	6,8	26
SIRT Havzası (25Köy)	813.587	67.980.188	68.793.775	977	11.845	12,1	70
GENEL TOPLAM (49Köy)	3.985.885	82.757.679	86.744.104	1.644	16.427	10,0	52

Kaynak,Veri Yılı: Karabük İl Tarım Müdürlüğü verilerinden derlenmiştir, 2008

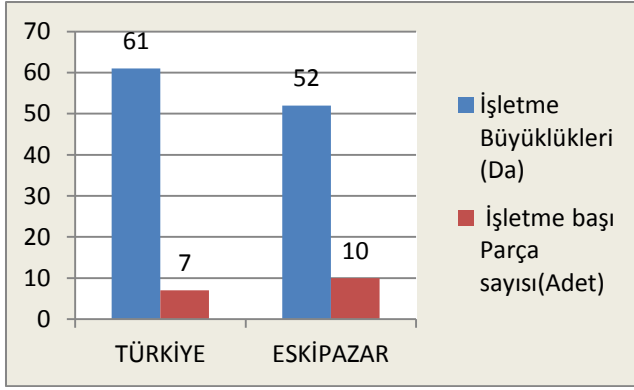
Eskipazar'da İlçe Merkezi ve 49 köyde Toplam 18.871 Ha tarımsal arazinin 8.674 Ha kısmında tarımsal faaliyet sürdürülmekte olup sulama imkanı ile birlikte işlenmeyen tarım alanlarında da üretime geçileceği düşünülmektedir.

2000 yılı Tarım Bakanlığı verilerine göre Türkiye ortalama işletme büyüklüğü 61 Dekar ve Ortalama İşletme başı arazi sayısı 7 dir.

Eskipazar tarım işletme büyüklüğü 52 dekar ve işletme başına düşen parça sayısı 10 dur.

Bu veriler Eskipazar'ın Türkiye ortalamasına göre daha küçük ve parçalı işletme yapısını sahip olduğunu göstermektedir. Bu haliyle Türkiye geneli gibi Eskipazar'da da **Arazi Toplulaştırması hizmeti önem arz etmektedir.**

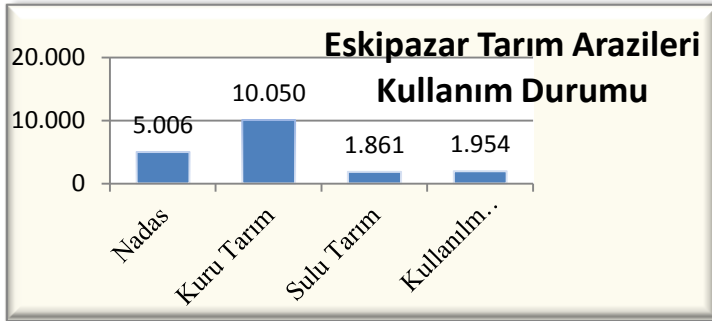
Grafik 1.7 Eskipazar İşletme Büyüklüğü ve İşletme Başı Parça sayısı

1.3.3 Eskipazar T.Arazileri Kullanım Durumu

Eskipazar'da Tarım arazilerinin %40 'a yakını nadas yada diğer nedenlerle kullanılmamaktadır.

Grafik 1.8 Eskipazar T.Arazileri Kullanım Durumu

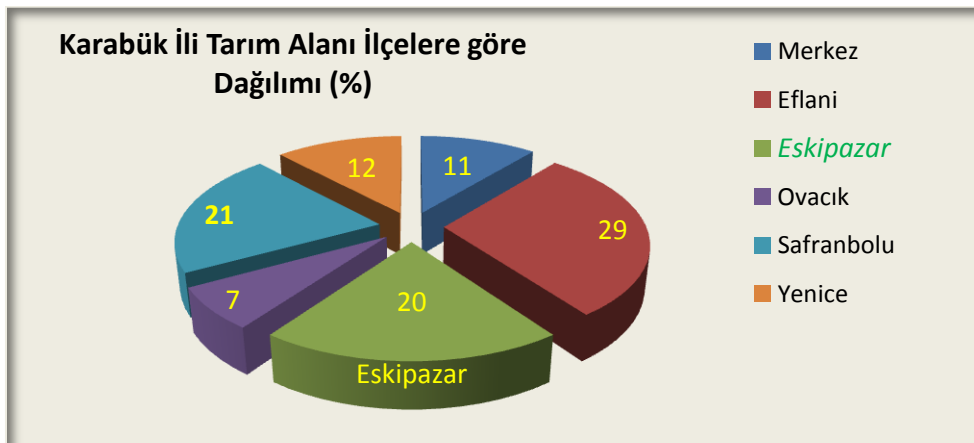
Kaynak,Veri Yılı: Eskipazar Kaymakamlık, 2009

1.3.4 Eskipazar Tarımsal varlıklarının Karabük İli İçindeki Önemi

1.3.4.1 Tarım Alanları

Eskipazar İlçesi 93.000 Ha olan Karabük İli Toplam Tarım Alanlarının %20'si ne sahiptir.

Grafik 1.9 Karabük İli Tarım Alanlarının İlçelere Göre Dağılımı

Kaynak,Veri Yılı: Karabük İl Tarım Müdürlüğü,2008

1.3.4.2 Arazi Kullanımı

Tablo 1.10 İlçelere Göre Karabük İli Arazi Kullanımı

Tarımsal Araziler (Ha)	Merkez	Eflani	Eskipazar	Ovacık	Safranbolu	Yenice	Toplam	%'s i
Hububat Alanı	2.768,0	5.007,0	8.550,0	1.500,0	4.582,0	771,8	23.178,0	24,9
Nadas Alanı	3.400	5.300,0	5.500,0	2.400,0	4.550,0	2500,0	23.550,0	25,4
Sebze Alanı	184,0	21,0	422,0	179,5	304,3	283,8	1.349,9	1,5
Meyve Alanı	50,5	8,2	42,4	26,0	165,8	42,2	335,1	0,4
Bağ Alanı	57,1	-	3,0	2,6	79,4	4,3	146,4	0,2
Baklagil Alanı	40,0	11,5	41,0	46,2	12,7	4,0	155,4	0,2
Yem Bitkiler Alanı	234,0	2.452,5	2.105,0	1.501,0	712,5	105,5	7.200,5	7,7
E.Yapılamayan Kıraç Alan	3.684,0	14.031,8	2.206,6	1.104,8	9.444,3	6.487,5	36.958,9	39,7
Toplam Tarım Arazisi	10.418,0	26.922,0	18.870,0	6.760,0	19.851,0	10.199,0	93.020,0	100

Kaynak,Veri Yılı: Karabük İl Tarım Müdürlüğü,2008

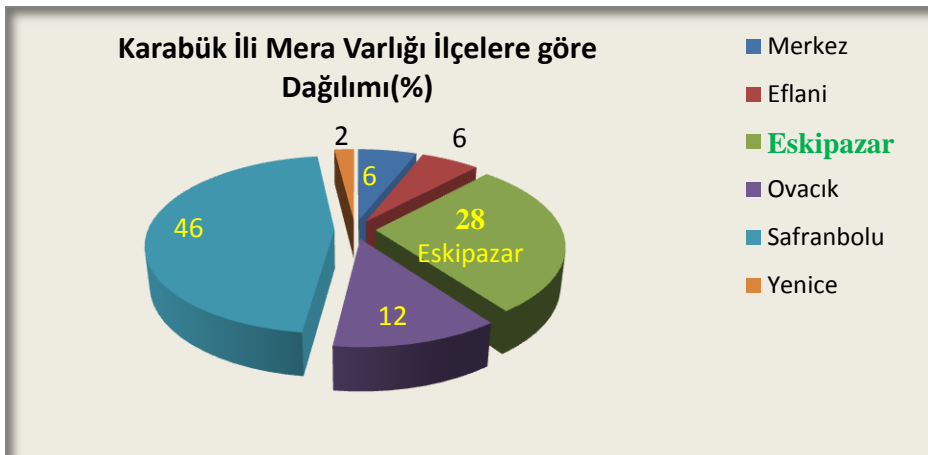
İlçelere göre Karabük İli Arazi Kullanımı incelendiğinde en çok tarımsal faaliyetin yürütüldüğü ilçenin Eskipazar olduğu görülmektedir.

Eskipazar, Tahıl ve Sebze üretim alanında 1. Sırada, Yem bitkisi üretim alanında da 2.sırada yer almaktadır.

1.3.4.3 Mera Alanları

Eskipazar İlçesi 17.500 Ha olan Karabük İli Toplam Çayır ve Meralarının %28'i ne sahiptir.

Grafik 1.10 Karabük İli Mera Varlığı İlçelere Göre Dağılımı

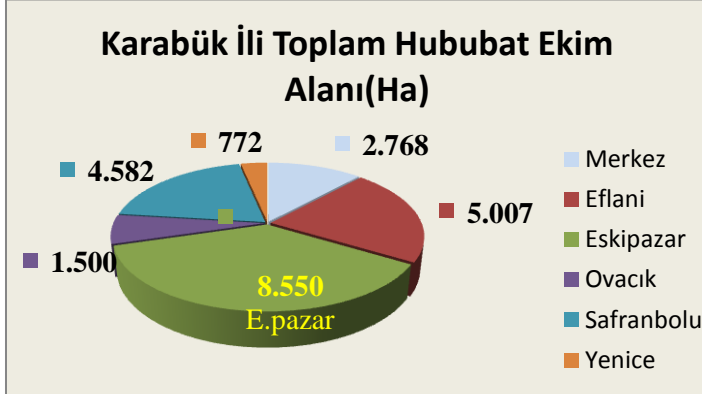

Kaynak,Veri Yılı: Karabük İl Tarım Müdürlüğü,2008

1.3.4.4 Hububat Ekim Alanları

Eskipazar, 8.550 Ha hububat ekiliş ile; Karabük Toplam 23.178 Ha Hububat Ekim Alanı içinde %36 paya sahiptir.

Grafik 1.11 Karabük İli Hububat Ekiliş İlçelere Göre Dağılımı

Kaynak, Veri Yılı: Karabük İl Tarım Müdürlüğü, 2008

1.3.4.5 Arazi Sınıfları

Eskipazar İlçesi Karabük İli Toplam I.Sınıf Arazilerinin %28'i ne, II.Sınıf Tarım Arazilerinin %24'ü ne, III.Sınıf Tarım Arazilerinin % 37'si ne, IV.Sınıf Tarım Arazilerinin % 16' sı na sahiptir.

Tablo 1.11 2008 Yılı Karabük İli İlçelere Göre Arazi Sınıfları Dağılımı(Ha)

Arazi Sınıfları	İLÇELER												TOPLAM
	Eflani	%	E.pzar	%	Merkez	%	Ovacık	%	Safranb	%	Yenic	%	
I	3.739	35	3.093	28	1.045	10	592	5	1.591	15	742	7	10.802
II	4.616	43	2.587	24	950	9	931	9	1.525	14	80	1	10.689
III	7.784	26	10.983	37	3.018	10	611	2	6.084	20	1.587	5	30.067
IV	17.466	33	8.622	16	8.091	15	2.056	4	15.037	28	1.713	3	53.003
V		0		0		0		0		0		0	0
VI	23.486	37	4.923	8	6.900	11	7.244	11	15.713	25	5.587	9	63.853
VII	5.712	2	39.965	17	55.911	24	28.135	12	31.538	14	70.622	30	231.883
VIII		0	446	7	1.994	30	1.194	18	2.436	37	505	8	6.575
Su.Yüzeyi	69							0		0		0	69
TOPLAM	62.872	15	70.619	17	77.909	19	40.763	10	73.924	18	80.854	20	406.941

Kaynak, Veri Yılı: Karabük İl Tarım Müdürlüğü, 2008

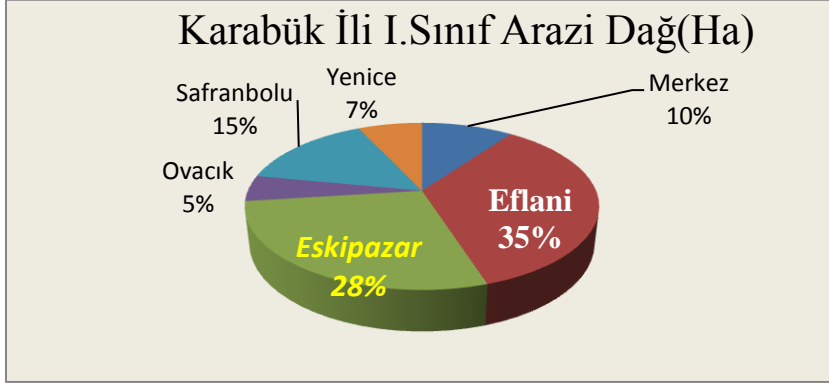
Tarımsal önemi yüksek olan I-III Sınıf arazilerde Eskipazar ilçesi %32 pay ile 1.sırada yer almaktadır.

Eskipazar, Eflani ve Safranbolu ilçeleri de toplam I-IV Sınıf arazilerin %80'i ne sahiptir. Karabük'de tarımsal potansiyeli bu 3 ilçenin oluşturduğu düşünülmektedir.

1.3.4.5.1 I.Sınıf Tarım Arazileri

Eskipazar, 10.802 Ha olan Karabük Toplam *I.Sınıf Tarım Alanlarının* %28'si ne sahiptir

Grafik 1.12 Karabük İli İlçelere Göre I.Sınıf Arazi Dağılımı

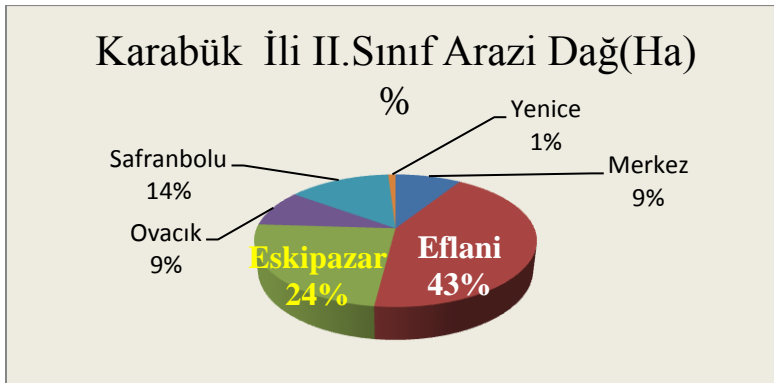

Kaynak,Veri Yılı: Karabük İl Tarım Müdürlüğü,2008

1.3.4.5.2 II.Sınıf Tarım Arazileri

Eskipazar, 10.689 Ha olan Karabük Toplam *II.Sınıf Tarım Alanlarının* %24'ü ne sahiptir

Grafik 1.13 Karabük İli İlçelere Göre II.Sınıf Arazi Dağılımı

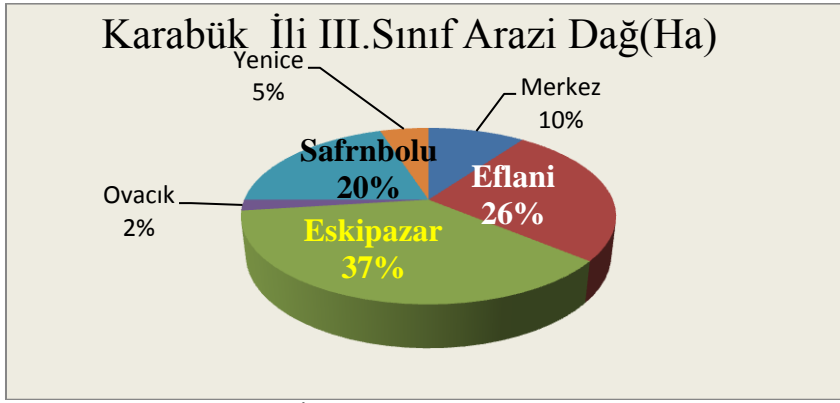

Kaynak,Veri Yılı: Karabük İl Tarım Müdürlüğü,2008

1.3.4.5.3 III.Sınıf Tarım Arazileri

Eskipazar, 30.067 Ha olan Karabük Toplam *III.Sınıf Tarım Alanlarının* %37'si ne sahiptir.

Grafik 1.14 Karabük İli İlçelere Göre III.Sınıf Arazi Dağılımı

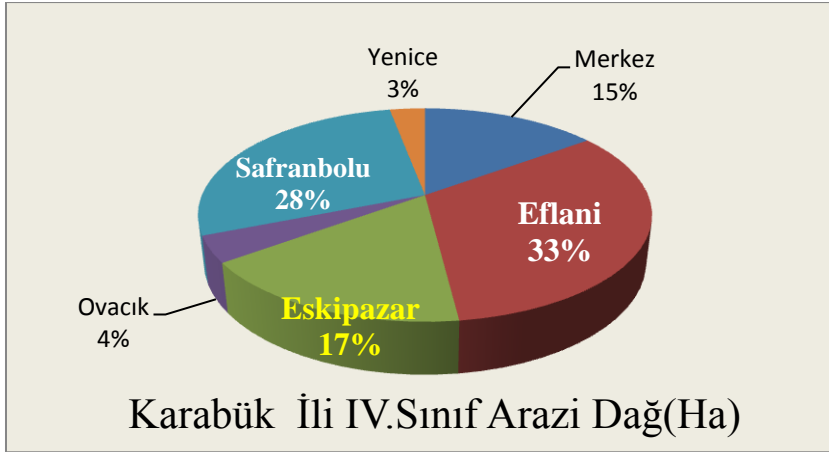

Kaynak,Veri Yılı: Karabük İl Tarım Müdürlüğü,2008

1.3.4.5.4 IV.Sınıf Tarım Arazileri

Eskipazar, 53.000 Ha olan Karabük Toplam *IV.Sınıf Tarım Alanlarının %16'sı* na sahiptir.

Grafik 1.15 Karabük İli İlçelere Göre IV.Sınıf Arazi Dağılımı

Kaynak,Veri Yılı: Karabük İl Tarım Müdürlüğü,2008

1.3.5 Tarımsal Mekanizasyon Envanteri

Tablo 1.12 Eskipazar 2009 yılı Tarımsal Mekanizasyon Envanteri

Adı	Adedi	Adı	Adedi
Traktör	1050	Su Tankeri	50
Patoz	1015	Süt Sağ.Makinası	20
Sellektör	4	Kültüvatör	954
Atamizör	40	Ekim makinası	20
Sırt Pülverizatörü	135	Gübre dağ. makinası	5
Biçer Makinası	200	Orak makinası	200
Mibzer	15	Mısır Silaj makinası	3

Kaynak:TKB Kayıtları

Türkiye’de işlenen tarımsal arazi varlığı 23 milyon Hektar, Traktör Varlığı 1.3 milyon adet olduğu bilinmektedir. Buna göre Türkiye’de Hektara düşen Traktör sayısı 17,6 Ha/Traktör iken, Eskipazar’da işlenen yaklaşık 10 bin hektar tarım arazisi için 1050 adet Traktör varlığı ile bu sayının 9,5 Ha/Traktör olduğu görülmektedir.

Yani Türkiye ortalaması 17,6 Ha için 1 traktör iken, Eskipazar'da 9,5 Ha için 1 traktör düşmektedir. Eskipazar'da Hektara düşen Traktör varlığı Türkiye ortalamasının neredeyse 2 katı olmakla birlikte 20 yaş ve üzeri verimsiz Traktör varlığının yüksek olduğu gözlenmektedir.

1.3.6 Doğrudan gelir desteği 2008 yılı ödemeleri

Tablo 1.13 Eskipazar 2008 yılı Doğrudan Gelir Desteği

Çiftçi Sayısı	Arazi Miktarı(Hektar)	Çiftçiye Ödenen YTL
575	2572	164.541

Kaynak:TKB Kayıtları

1.3.7 Eskipazar 2009 yılı Hayvan Varlığı

Tablo 1.14 Eskipazar 2009 Yılı Hayvan Varlığı

Hayvan Varlığı	Adet
Büyükbaş	8.645
Küçükbaş	5.260
Kanatlı (Çiftlik Üretimi)	125.000
Arı (Kovan)	3.620

Kaynak:TKB Kayıtları

1.3.7.1 Hayvancılık Faaliyetlerine İlişkin Tesisler

1.3.7.1.1 Süt Toplama Tesisleri :

İl Özel İdare Müdürlüğü tarafından inşası yapılan 25 ton/gün süt kapasiteli Süt Toplama ve Soğutma Merkezi 1999 yılında kurulmuş ,ancak 2010 yılı itibarı ile kapatılmıştır.

1.3.7.1.2 Eskipazar Kuluçka Hindi Tesisleri (Yazıkavak Köyü Keçeler Mahallesi)

Civciv Üretim Kapasitesi 2,350,000 adet/yıl Hindi Kuluçka Tesisi atıl durumdadır.

1.3.7.1.3 Eskipazar Kuluçka Piliç Tesisleri

Kapasitesi 600.000 adet / hafta olan Piliç tesislerinde üretilen civcivler, şirketin bünyesinde bulunan Eskipazar, Çankırı, Çerkeş, Kızılcahamam, Bolu, Gerede il ve İlçelerinde bulunan besihane yetiştiricilerine dağıtımı yapılmakta ve halen 21 personel çalışmaktadır.

1.3.8 Tarımsal Örgütler

3.8.1 Ziraat Odası

2003 yılında kurulmuş olup Üye sayısı 1940 çiftçidir.

1.3.8.2 Tarım Kredi Kooperatifi

Kayıtlı 1476 üyesi bulunmaktadır.

1.3.8.3 Tarımsal Kalkınma Kooperatifler

24 köyde 14 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatifin Toplam Üye sayısı 1245 üreticidir.

Tablo 1.15 Eskipazar Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri

KOOPERATİFİN ADI	Üye Sayısı	KOOPERATİFİN ADI	Üye Sayısı
Babalar	39	Kabaarmut	56
Büyükayalar	149	Kapucular	48
Beytarla	43	Köyceğiz	55
Deresoplan	22	Ova-Haslı-Kulat	125
Doğancılar	179	Yazıboy-Belen-Yürecik-Budaklar	195
Hamamlı-Sadeyaka-Doğlacık-Kuzviran	24	Yalakkuz-Sofular	130
Hamzalar	51	Şevkiler-Adiller	129

Kaynak:TKB Kayıtları

1.4. EKONOMİK YAPI

1.4.1 İSTİHDAM

Eskipazar gelir kaynakları başta kamu çalışanları ve emeklileri ile sınırlı sayıda küçük sanayi faaliyetleri, ticaret ve tarımsal faaliyetlerden oluşmaktadır.

1.4.1.1 Kamu Çalışanları

Tablo 1.16 Eskipazar Kamu Çalışanları

Kurum/Kuruluş	Personel Adedi	Kurum/Kuruluş	Personel Adedi
Kaymakamlık	3	Emniyet	24
Millieğitim(Öğretmen)	129	Mal Müd	16
Sağlık	77	PTT-Telekom	12
Belediye	71	Nüfus	8
Müftülük	127	SYDF-Özel id	5
Orman İşletme	64	Jandarma	9
Cezaevi	40	H.Eğitim-Kütüpha	6
Ziraat Bankası	9	Tapu	5
T O P L A M: 605 Kişi			

Kaynak: (Eskipazar Kaymakamlık 2009 Verileri)

1.4.1.2 Emekliler

Tablo 1.17 Eskipazar Emekli Sayısı

KURUMU	SAYISI(Kişi)
SSK	1835
BAĞ-KUR	3287
EMEKLİ SANDIĞI	320
65 YAŞ AYLIĞI (2022 S.Y Kapsamı)	535
T O P L A M	5977

Kaynak: 2010 Banka ve PTT BANK Verileri

1.4.1.3 Küçük Sanayii Çalışanları

Küçük sanayi kapsamında ilçe merkezinde önemli tesis olarak 1 orman ürünleri fabrikası, 2 hindi kuluçka atölyesi, 4 adet un fabrikası, 1 büz fabrikası 1 tekstil Atölyesi(faal değil) bulunmaktadır.

ORÜS'e ait kereste fabrikasının 1997 yılında özelleştirilmesi ile yaklaşık 200 kişilik istihdam olanaklarına sahip fabrika, çeşitli sermaye grublarının işletmeciliğinde faaliyetlerini özel sektör elinde sürdürmüştür. Son olarak 2003 yılında Eskipazar'da esnafların oluşturduğu 39 ortaklı grub fabrikayı satın almış ve Eskipazar İnşaat Gıda Tarım ve Hayvancılık A.Ş. adı ile faaliyetini sürdürmekte ve fabrikada 15 kişi çalışmaktadır.

Günlük 1015 ton kapasiteli 4 adet un fabrikasında toplam 35 kişi istihdam edilmektedir. Kuluçka Piliç Tesislerinde 21 personel çalışmaktadır.

Pazarlama işleri Ülker grubunca yürütülmekte olan Flores Maden Suyu fabrikasında 40 kişi istihdam edilmektedir.

Yazıkavak Köyünde 2001 yılında kurulan taş ocağı işletmesinde yol alt yapı malzemeleri üretilmekte olup 35 işçi istihdam edilmektedir.

İlçemizde 1993 yılında kurulan yaklaşık 200 bayan işçiye istihdam olanağı sağlayan Sunlight Tekstil fabrikası 2008 yılında faaliyetlerini durdurmuştur.

Aynı şekilde büz fabrikası da faaliyetini durdurmuş bulunmaktadır.

Küçük Sanayii Fabrika ve Atölyelerinde toplam 146 kişi çalışmaktadır.

1.4.1.4 Tarımda Çalışanlar

Eskipazar 2008 yılı Köy nüfusu 5.667, Ziraat odasına kayıtlı çiftçi sayısı 1940 dir. Ziraat odasına kayıtlı bu çiftçilerin yanı sıra 15-65 yaş grubundaki diğer aile bireyleri de Aile İçi Ücretsiz Tarımsal İş Gücü olarak tarımsal istihdam içinde düşünülmektedir.

TUIK verilerine göre 2009 yılı Türkiye Geneli Köy Nüfusu içinde 15-64 yaş grubundaki çalışabilen nüfus oranı %63 dür.

TUIK verilerine göre 2008 yılı Eskipazar Genel Nüfusu içinde 15-64 yaş çalışabilen nüfus oranı %64 dür.

Buna göre Eskipazar'ın çalışabilen nüfusun genel nüfusa oranı açısından Türkiye Genel Değerlerini yansıttığı görülmektedir.

Eskipazar köy nüfusu içinde 15-64 yaş grubunda çalışabilen nüfusun 3627 olduğu tahmin edilmektedir.

Ayrıca, Kışın Şehir merkezinde oturmakla birlikte yaz aylarında mevsimsel iş gücü olarak köylerde tarımsal faaliyet sürdüren iş gücünün tarımsal istihdamda önemli bir paya sahip olduğu düşünülmektedir..

1.4.1.5 Ticari faaliyette bulunanlar

Ticarette uğraşan vergi mükellefleri toplamı 526 kişidir. Bu mükelleflerden 256 kişi Gerçek usul, 207 kişi basit usul, 54 mükellefte Kurumlar Vergisi ödemektedir.

1.4.2 ESKİPAZAR GELİR KAYNAKLARI

1.4.2.1 Kamu Çalışanları Maaş Gelirleri

Eskipazar Kaymakamlık 2010 yılı Verilerine göre kamu kurum ve kuruluşlarında halen 605 kişi çalışmaktadır.

Eskipazar Kamu Çalışanlarının Aylık Kişi başı ortalama 1.500 TL Maaş Geliri elde ettiği hesaplandığında Eskipazar, Kamu Çalışanları Yıllık Toplam Gelir girişinin 10,89 milyon TL olduğu görülmektedir.

1.4.2.2 Emekli Maaşı Gelirleri

Eskipazar Ödeme Kuruluşları 2010 verilerine göre, Eskipazar'da; 1.835 kişi SSK, 3.287 Kişi Bağkur, 535 Kişi Emekli Sandığı, 65 Kişi de 2022 sayılı yasa kapsamında Yaşlılık Aylığı olmak üzere toplam 5.977 kişi Emekli Aylığı almaktadır.

Eskipazar Emekli Aylığı Yıllık Toplam Gelir Girişinin 46,41 milyon TL olduğu Tablo 19'da hesaplanmaktadır..

1.4.2.3 Küçük Sanayii Çalışanları Ücret Gelirleri

Eskipazar Kaymakamlık 2010 verilerine göre Eskipazar Kereste Fab, 4 adet Un Fabrikası, Kuluçka Piliç Tesisleri, Maden Suyu Tesisleri ve Yazıkavak Taş Ocağında Toplam 146 kişi çalışmaktadır.

Eskipazar K.Sanayii Çalışanları Aylığı Yıllık Toplam Gelir Girişinin 1,75 milyon TL olduğu Tablo 19'da hesaplanmaktadır.

1.4.2.4 Tarımsal Üretim Geliri

1.4.2.4.1 Bitkisel Üretim Gelirleri

Eskipazar 41 Köy Havza Sulama Projesi "Tarımsal Ekonomi" bölümünde Mevcut Koşullarda Eskipazar Bitkisel Üretim Değeri hesaplamaları yapılmıştır.(Tablo 2.11).

Buna göre, Yıllık Tarımsal Üretim Değerin 5.80 milyon TL olduğu görülmektedir.

1.4.2.4.2 Hayvansal Üretim Gelirleri

TUİK ve TKB verilerine göre Eskipazar Hayvansal Üretim hesaplamaları Ek 1'de yapılmıştır.

Buna göre Küçükbaş, Büyükbaş ve Kanatlı olmak üzere Hayvansal Üretim (Kırmızı.Et, Beyaz Et, Süt) Değerin 5,04 milyon TL olduğu görülmektedir.

1.4.2.4.3 Doğrudan Gelir Desteği Gelirleri

Tablo 1.13'de görüldüğü gibi 2008 yılında 575 çiftçiye 2572 hektar alan için 0,16 milyon TL DGD ödemesi yapılmıştır.

1.4.2.5 Orman İşçiliği Gelirleri

Eskipazar Orman İşletme Müdürlüğü verilerine göre, 2009 yılı Orman İşçiliği ödemelerinin Yaklaşık 690 kişi için 1.5 milyon TL olduğu tesbit edilmiştir.

1.4.2.6 Nakliyecilik Gelirleri

Eskipazar Nakliyeciler Kooperatifi 2009 yılı verilerine göre, Kooperatif üyesi 35 Nakliyecinin Yıllık Ortalama Gelir Toplamının 0,75 milyon TL olduğu tesbit edilmiştir.

1.4.3 ESKİPAZAR KİŞİ BAŞI GAYRİ SAFİ GELİR (2009)

Tablo 1.18 Eskipazar 2009 Yılı Kişi Başı Milli Gelir Tablosu

GELİR TÜRÜ	ÇALIŞAN SAYISI(*)	KİŞİ BAŞI AYLIK ORT.GELİR(TL)	YILLIK TOPLAM G.S.GELİR(TL)
KAMU ÇALIŞANLARI(*)	605	1.500	10.890.000
EMEKLİLER (*)	5977	0	46.415.220
Ssk	1835	800	17.616.000
Bağkur	3287	525	20.708.100
Emekli Sandığı	535	1.100	7.062.000
65 Yaş Aylığı	320	268	1.029.120
KÜÇÜK SANAYİİ ÇALIŞANLARI	146	0	1.752.000
Eskipazar Kereste Fab	15	1000	180.000
4 Adet Un Fabrikası	35	1000	420.000
Kuluçka-Piliç Tesisi	21	1000	252.000
Maden Suyu	40	1000	480.000
Yazıkavak Taş Ocağı	35	1000	420.000
TARIMSAL ÜRETİM DEĞERİ			
Bitkisel üretim Değeri(**)			5.805.000
Dorudan Gelir Desteği ödemeleri (***)			164.000
Hayvansal Üretim Değeri(****)			5.045.209
ORMAN İŞÇİLİĞİ(*****)			1.500.000
NAKLİYECİLİK GELİRLERİ(*****)			750.000
TOPLAM GAYRİ SAFİ GELİR			72.321.429
KİŞİ BAŞI GAYRİ SAFİ YILLIK GELİR (TL)	Gayrı Safi Gelir /Eskipazar Toplam Nüfusu		5.747 (TL)
2009 YILI ESKİPAZAR KİŞİ BAŞI GAYRİ SAFİ YILLIK GELİR (\$)			3.909 (DOLAR)
2009 YILI TÜRKİYE KİŞİ BAŞI GAYRİ SAFİ YILLIK GELİR (\$)			8.578 DOLAR

* Çalışan Sayıları Ödeme Kuruluşlarından alınmıştır.

** Bitkisel Üretim Değeri Hesabı Tablo 2.11

*** İlçe Tarım Müd Kayıtlarıdır.

****Hayvansal Üretim Değeri Hesabı Ek 1'de yapılmıştır.

***** Eskipazar Orman İşletme Müdürlüğü 2009 yılı Orman İşçiliği ödemeleridir.

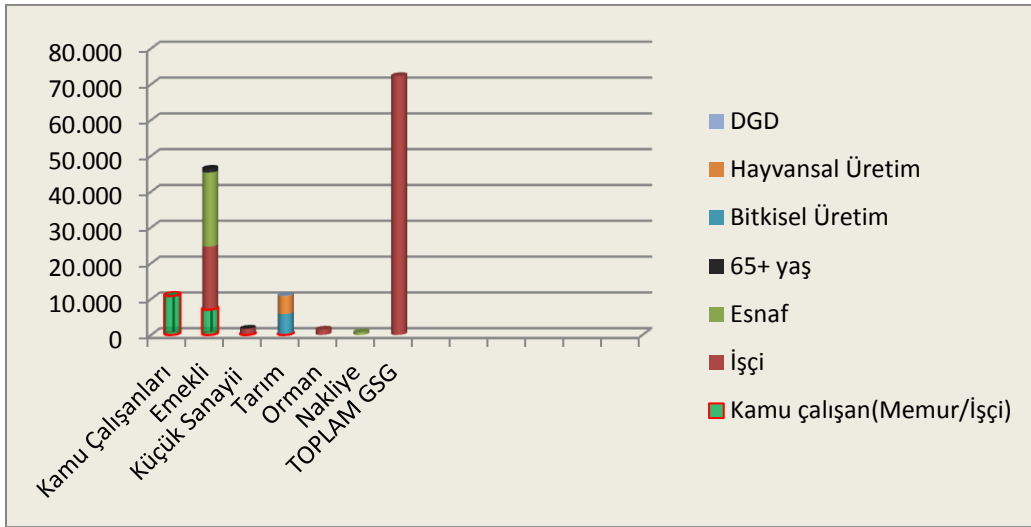
***** Eskipazar Nakliyeciler Koop Üyesi 35 Nakliyecinin tahmini geliridir.

Tablo 18’de hesaplamalarımızdan elde edilen 2009 Yılı 72,3 milyon TL Eskipazar Yıllık Gayrı Safi Gelir Toplamının, 2009 Yılı TÜİK verilerine göre Eskipazar Nüfusuna bölündüğünde, Eskipazar Kişi Başı Yıllık Milli Gelirinin 3.909 Dolar olduğu görülmektedir.

2009 Yılı Türkiye Kişi Başı Milli Geliri 8.570 Dolar olduğuna göre Eskipazar Halkı Ortalama Milli Gelirden ancak %45 pay alabilmektedir.

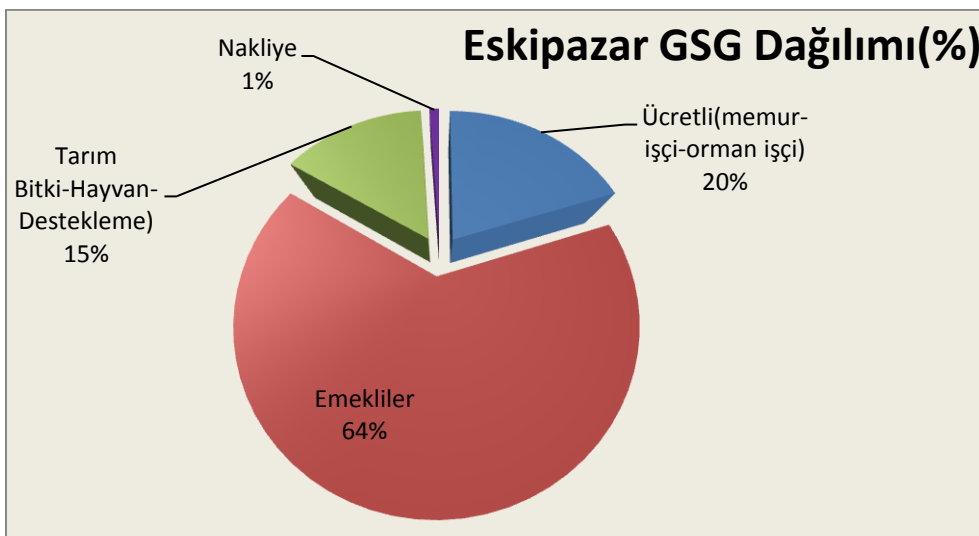
Diğer bir ifade ile Eskipazar Türkiye Ortalamasına göre 2 kat fakirdir. Yada Eskipazar halkı Türkiye Ortalamasına ulaşabilmek için gelirlerini 2 kat artırması gerekmektedir.

Grafik 1.16 Eskipazar 2009 Yılı Sektörlere Göre Gelir Düzeyi (000 TL)

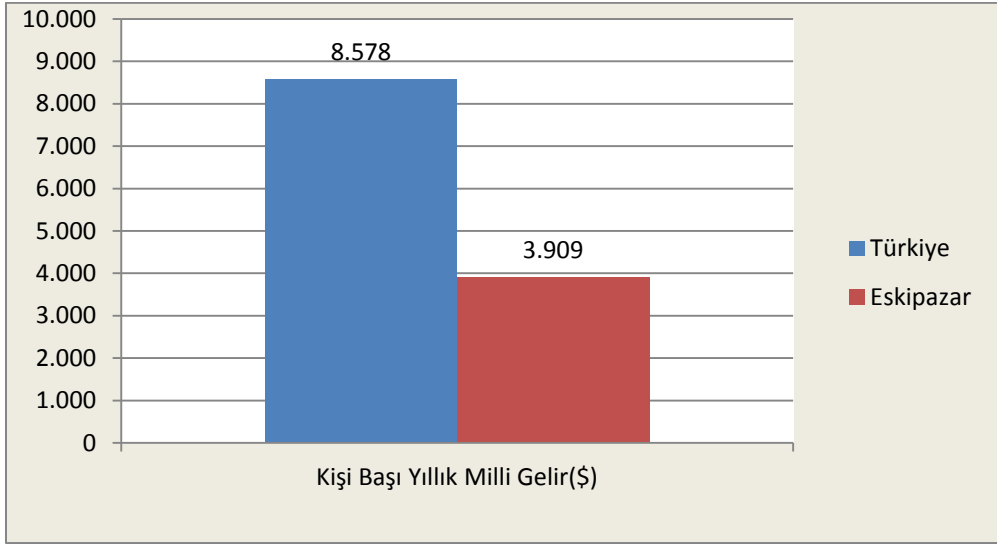

Eskipazar’da üretim bazlı Yıllık Gayrı Safi Gelirin Kamu Çalışanları-Emekliler ve Tarımsal gelirlerden oluştuğu görülmektedir.

Grafik 1.17 Eskipazar 2009 Yılı Sektörlere Göre Gelir Oranları (%)

Grafik 1.18 Eskipazar 2009 Yılı Kişi Başı Milli Gelir (\$)

BÖLÜM 2

TARIMSAL EKONOMİ

2.1 ESKİPAZAR'DA BUGÜNKÜ KOŞULLARDA TARIMSAL DURUM

Bu bölümde; Bugünkü koşullarda bitkisel üretim deseni ve ekiliş oranları, üretim değeri, üretim gideri, Ulusal Tarım Geliri ortaya konulmaktadır

2.1.1 Bugünkü koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranları

Bugünkü koşullarda Üretim deseni Tahıl- sebze ve meyveden oluşmaktadır. Üretim, kuru tarım koşullarında sürdürüldüğünden toplam kullanılan tarım arazilerinin %35'i nadasa bırakılmaktadır.

Buna göre bugünkü koşullarda üretim deseni Tahıl %75, Yem Bitkisi (Fiğ', Slajlık Mısır ve Yonca) %17, Sebze %4, Meyve %4 olarak gerçekleşmektedir.

Tablo 2.1 Bugünkü Koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranları

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI %
Buğday	60
Arpa	15
Yem Bitkisi(Fiğ)	17
Domates	2
Fasulye	1
Patates	1
Ceviz	2
Kiraz	1
Elma	1
TOPLAM	100

2.1.2 Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri

Proje alanından elde edilen veriler ile birlikte ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarının alım yaptıkları fiyatlar ve ürünlerin dekara verimleri dikkate alınarak Bitkisel Üretim Değerleri hesaplanmıştır.

Ürünlerin, üretim değerleri ile ekiliş oranları çarpılarak Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Değeri bulunmuştur.

Bitkisel Üretim Değeri ve Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Değeri birlikte aynı tabloda gösterilmiştir. (Tablo 2.2)

Tablo 2.2 Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI%	VERİM Kg/da	BİRİM FİYATI TL/Kg	Toplam	Tartılı Ort
				Üretim Değeri TL/da	ile Üretim Değeri TL/da
Buğday	60	250	0,6	150	90
Buğday Samanı	60	375	0,05	18,75	11
Arpa	15	200	0,5	100	15
Arpa Samanı	15	300	0,05	15	2
Yem Bitkisi(Fiğ)	17	500	0,70	350	59
Domates	2	1500	1,00	1500	30
Fasulye	1	600	2,00	1200	12
Patates	1	2000	0,30	600	6
Ceviz	2	400	7,00	2800	56
Kiraz	1	800	1,50	1200	12
Elma	1	1250	1	1250	13
TOPLAM	100				306

2.1.3 Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri

Proje alanından elde edilen veriler ve ilgili Kamu Kuruluşlarından temin edilen dekara maliyet değerleri kullanılarak Bitkisel Üretim Gideri hesaplanmıştır.

Ürünlerin, üretim giderleri ile ekiliş oranları çarpılarak Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Gideri bulunmuştur.

Bitkisel Üretim Giderleri, Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Gideri ile birlikte aynı tabloda gösterilmiştir. (Tablo 2.3)

Tablo 2.3 Bugünkü Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI%	Toplam	Tartılı Ort
		Üretim Gideri TL/da	ile Üretim Gideri TL/da
Buğday	60	152,9	92
Buğday Samanı	60	0	0
Arpa	15	152,9	23
Arpa Samanı	15	0	0
Yem Bitkisi(Fiğ)	17	144,1	24
Domates	2	755,7	15
Fasulye	1	506	5
Patates	1	200	2
Ceviz	2	365,2	7
Kiraz	1	437,8	4
Elma	1	427,9	4
TOPLAM	100		177

2.1.4 Bugünkü Koşullarda Tarım İşletmelerinin 1 Dekarından Elde Edilen Ortalama Ulusal Tarım Geliri

Birim alan için hesaplanan Tartılı Ortalama Üretim Değerinden, Tartılı Ortalama Üretim Giderinin çıkarılması ile Ulusal Tarım Geliri bulunmuştur.(Tablo2.4)

Bu değer ekiliş alanı ile çarpımı sonucu proje alanının bugünkü koşullarda Toplam Ulusal Tarım Geliri hesaplanmıştır.(Tablo 2.11)

Tablo 2.4 Bugünkü Koşullarda Tarım İşletmelerinin 1 Dekarından Elde Edilen Ortalama Ulusal Tarım Geliri

Bitkisel Üretim Değeri (TL/da)	Bitkisel Üretim Gideri (TL/da)	Ulusal Tarım Geliri (TL/da)
306	177	129

2.2 ESKİPAZAR'DA PROJELİ KOŞULLARDA TARIMSAL DURUM

Bu bölümde; Projeli koşullarda bitkisel üretim deseni ve ekiliş oranları, üretim değeri, üretim gideri, Ulusal Tarım Geliri, inkişaf periyodu , Ulusal Tarım Geliri , Eskipazar'da Proje ile sağlanan Yıllık Tarımsal Gelir Artışı ortaya konulmaktadır.

2.2.1 Projeli koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranları

Tarımda sulama imkanları geliştirilerek ürün deseninde değişim ve birim alandan verim artışı sağlanmaktadır.

Mevcut koşullarda %35 oranında gerçekleşen nadas uygulamasına sulu tarım koşullarında ihtiyaç duyulmamaktadır.

Tablo 2.5 Projeli Koşullarda Üretim Deseni ve Ekiliş Oranları

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI%
Buğday	35
Arpa	5
Yem Bitkisi	8
Slajlık Mısır	6
Yonca	6
Domates	5
Fasulye	4
Patates	2
Lahana	2
Biber	2
Ceviz	7
Kiraz	5
Elma	6
Armut	3
Üzüm(Bağ)	4
	100

Buna göre projeli koşullarda üretim deseni; Tahıl %40, Yem Bitkisi Slajlık Mısır ve Yonca %20, Sebze %15, Meyve-Bağ %25 olarak gerçekleşmektedir.

Projeli koşullarda sebze üretim alanlarında 4 kat, Meyve üretim alanlarında 6 kat artış sağlanmaktadır.

2.2.2 Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri

Projeli desende yer alan ürünlerin verimleri, mevcut verimler, sulanan benzer alanların verimleri, girdi kullanım durumu ve ürünlerin çeşit özellikleri ile birlikte ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarının alım yaptıkları fiyatlar ve ürünlerin dekara verimleri dikkate alınarak Bitkisel Üretim Değerleri hesaplanmıştır.

Ürünlerin, üretim değerleri ile ekiliş oranları çarpılarak Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Değeri bulunmuştur.

Bitkisel Üretim Değerleri ve Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Değeri aynı tabloda gösterilmiştir. (Tablo 2.6)

Tablo 2.6 Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Değeri

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI%	VERİM Kg/da	BİRİM FİYATI TL/Kg	Toplam	Tartılı Ort
				Üretim Değeri TL/da	ile Üretim Değeri TL/da
Buğday	35	350	0,8	280	98
Buğday Samanı	35	525	0,05	26,25	9
Arpa	5	250	0,50	125	6
Arpa Samanı	5	375	0,05	18,75	1
Yem Bitkisi	8	700	0,80	560	45
Slajlık Mısır	6	4000	0,10	400	24
Yonca	6	1500	1,20	1800	108
Domates	5	2000	1,00	2000	100
Fasulye	4	1200	2,00	2400	96
Patates	2	2600	0,30	780	16
Lahana	2	3000	0,60	1800	36
Biber	2	1000	1,25	1250	25
Ceviz	7	600	8,00	4800	336
Kiraz	5	1200	2,00	2400	120
Elma	6	1750	1,50	2625	158
Armut	3	1500	2,00	3000	90
Üzüm(Bağ)	4	1200	1,75	2100	84
	100				1.351

2.2.3 Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri

Proje alanından elde edilen veriler ve ilgili Kamu Kuruluşlarından temin edilen dekara maliyet değerleri kullanılarak Bitkisel Üretim Gideri hesaplanmıştır.

Ürünlerin, üretim giderleri ile ekiliş oranları çarpılarak Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Gideri bulunmuştur.

Bitkisel Üretim Giderleri, Tartılı Ortalama ile Bitkisel Üretim Giderleri ile birlikte aynı tabloda gösterilmiştir. (Tablo 2.7)

Tablo 2.7 Projeli Koşullarda Bitkisel Üretim Gideri

ÜRÜNÜN CİNSİ	EKİLİŞ ORANI%	Toplam Üretim Gideri TL/da	Tartılı Ort ile Üretim Gideri TL/da
Buğday	35	152,9	54
Buğday Samanı	35	0	0
Arpa	5	152,9	8
Arpa Samanı	5	0	0
Yem Bitkisi	8	144,1	12
Slajlık Mısır	6	376,81	23
Yonca	6	369,6	22
Domates	5	755,7	38
Fasulye	4	506,0	20
Patates	2	200	4
Lahana	2	336,3	7
Biber	2	591,8	12
Ceviz	7	365,2	26
Kiraz	5	437,8	22
Elma	6	427,9	26
Armut	3	414,7	12
Üzüm(Bağ)	4	698,5	28
	100		312

2.2.4 Projeli Koşullarda Tarım İşletmelerinin 1 Dekarından Elde Edilen Ortalama Ulusal Tarım Geliri

Birim alan için hesaplanan Tartılı Ortalama Üretim Değerinden, Tartılı Ortalama Üretim Giderinin çıkarılması ile Ulusal Tarım Geliri bulunmuştur.(Tablo 2.8)

Tablo 2.8 Projeli Koşullarda Tarım İşletmelerinin 1 Dekarından Elde Edilen Ortalama Ulusal Tarım Geliri

Bitkisel Üretim Değeri (TL/da)	Bitkisel Üretim Gideri (TL/da)	Ulusal Tarım Geliri (TL/da)
1.351	312	1.040

2.2.5 İnkişaf (Gelişme) Periyodu

Tablo 2.9 İnkişaf (Gelişme) Periyodu Hesabı

ÜRÜN DESENİ	PROJELİ KOŞULLARDA ÜRETİM DEĞERİ(TL/da)	MEVCUT KOŞULLARDA ÜRETİM DEĞERİ(TL/da)	PROJE İLE ARTAN ÜRETİM DEĞERİ(TL/da)	DEVELOPMAN YILI	DEVELOPMAN FAKTÖRÜ	DEVELOPMAN FAKTÖRÜ TATBİKİ İLE ÜRETİM DEĞERİ(TL/da)	DEVELOPMAN PERYODU EMSALI
Buğday	98	0	98	3	0,949	93	
Buğday Samanı	9	0	9	3	0,949	9	
Arpa	6	0	6	3	0,949	6	
Arpa Samanı	1	0	1	3	0,949	1	
Yem							
Bitkisi(Fiğ)	45	0	45	5	0,901	40	
Slajlık Mısır	24	0	24	5	0,901	22	
Yonca	108	0	108	5	0,901	97	
Domates	100	0	100	5	0,901	90	
Fasulye	96	0	96	5	0,901	86	
Patates	16	0	16	5	0,901	14	
Lahana	36	0	36	5	0,901	32	
Biber	25	0	25	5	0,901	23	
Ceviz	336	0	336	5	0,901	303	
Kiraz	120	0	120	10	0,793	95	
Elma	158	0	158	10	0,793	125	
Armut	90	0	90	10	0,793	71	
Üzüm(Bağ)	84	0	84	10	0,793	67	
			0			0	
Buğday	0	90	-90	3	0,949	-85	
Buğday Samanı	0	11	-11	3	0,949	-11	
Buğday nadas	0	0	0	3	0,949	0	
Arpa	0	15	-15	3	0,949	-14	
Arpa Samanı	0	2	-2	3	0,949	-2	
Arpa Nadas	0	0	0	3	0,949	0	
Yem							
Bitkisi(Fiğ)	0	60	-60	5	0,901	-54	
Domates	0	30	-30	5	0,901	-27	
Fasulye	0	12	-12	5	0,901	-11	
Patates	0	6	-6	5	0,901	-5	
Ceviz	0	56	-56	5	0,901	-50	
Kiraz	0	12	-12	10	0,793	-10	
Elma	0	13	-13	10	0,793	-10	
			1.045			895	0,86

Sulama projelerinin hizmete girdiği yıllardan itibaren projeli koşullar için önerilen üretim miktarlarının değerinin elde edilmesi mümkün değildir. Beklenen artış ancak süreç içinde gelişme süresi sonunda gerçekleşecektir.

Gelişme süreci farklı etkilerle 3-5-10 yıllık süreleri içermektedir.Örneğin Meyve,Bağ gibi tesislerde 10 yıllık gelişme süreçleri değerlendirilmektedir.

Hesaplanan Gelişme periyodu elde edilen Ulusal Tarım Gelirinin indirimli kıymeti olacaktır.

Bu değer 0,86 olarak hesaplanmıştır.

2.2.6 Proje İle 1 Dekarda Sağlanan Ulusal Tarım Geliri Artışı

Projeli durumda 1 dekardan elde edilmesi beklenen Ulusal Tarım Gelirinden Bugünkü Koşullardaki Ulusal Tarım Geliri çıkarılarak Proje ile artan Ulusal Tarım Geliri bulunmuştur. Bulunan bu değer Gelişme Periyodu Katsayısı (Developman Katsayısı) ile çarpımı sonucu Proje ile artan Ulusal Tarım Geliri hesaplanmıştır. (Tablo 2.10)

Tablo 2.10 Proje İle 1 Dekarda Sağlanan Ulusal Tarım Geliri Artışı

Projeli Koşullarda Ulusal Tarım Geliri TL/da	Mevcut Koşullarda Ulusal Tarım Geliri TL/da	Proje İle Artan Ulusal Tarım Geliri TL/da	İnkişaf Periyodu Emsali	İnkişaf Periyodu İle Artan Geliri TL/da
1.040	129	911	0,86	783

2.2.7 Eskipazar'da Proje İle Elde Edilen Yıllık Tarım Geliri Artışı

Mevcut Durumda 1 dekardan elde edilmesi beklenen Ulusal Tarım Gelirinin, Toplam proje öncesi alanı ile –nadas var- çarpılması sonucu mevcut sahadaki Ulusal Tarım Geliri hesaplanmıştır.

Projeli durumda 1 dekardan elde edilmesi beklenen Ulusal Tarım Gelirinin, Toplam proje alanı ile–nadas yok- çarpılması ile proje sahasının Ulusal Tarım Geliri hesaplanmıştır.

Proje sahası Yıllık Ulusal Tarım Gelirinin, Gelişme Periyodu Katsayısı (Developman Katsayısı) ile çarpımı sonucu, Proje sahası Ulusal Tarım Gelirinin İndirimli Kıymeti hesaplanmıştır.

Proje sahası Ulusal Tarım Gelirinin İndirimli Kıymetinden mevcut sahadaki Ulusal Tarım Geliri çıkarılarak Proje ile elde edilen Yıllık Ulusal Tarım Geliri Artışı hesaplanmıştır.

(Tablo 2.11)

Tablo 2.11 Eskipazar’da Proje İle Elde Edilen Yıllık Tarım Geliri Artışı

Mevcut Durumda Ulusal Tarım Geliri(TL/da)	129
Proje Öncesi Saha -Nadas var- (da)	45 000
Mevcut Sahadaki Ulusal Tarım Geliri (TL)	5 805 000
Projeli Durumda Ulusal Tarım Geliri(TL/da)	1 040
Proje Sahası -Nadas yok- (da)	63 000
Projeli Sahadaki Ulusal Tarım Geliri(TL)	65 520 000
Developman Periyodu Katsayısı	0,86
Proje Sahası Ulusal Tarım Gelirinin İndirimli Kıymeti (TL)	56 347 200
Proje İle Elde Edilen Yıllık Ulusal Tarım Geliri Artışı (TL)	50 542 200

BÖLÜM 3

HİDROLOJİ

3.1 PROJE SAHASININ İKLİM KARAKTERİSTİKLERİ

İklim geçit kuşağında bulunan Eskipazar'da, Karadeniz ikliminin hüküm sürdüğü ılık ve yağışlı Dere Havzası ile Karasal iklimin hüküm sürdüğü Sırt Havzasında birbirinden farklı iklim özellikleri görülmektedir.

Proje önerisinde bulunduğumuz 3 Gölet sahası Dere Havzası yüksek kesimlerinde yer almaktadır.

3.1.1 Meteoroloji İstasyonları

Eskipazar'da ölçüm istasyonu bulunmadığından en yakın Karabük ve Zonguldak DMİ Değerleri kullanılmıştır.

3.1.2 Ortalama Sıcaklık ve Yağış

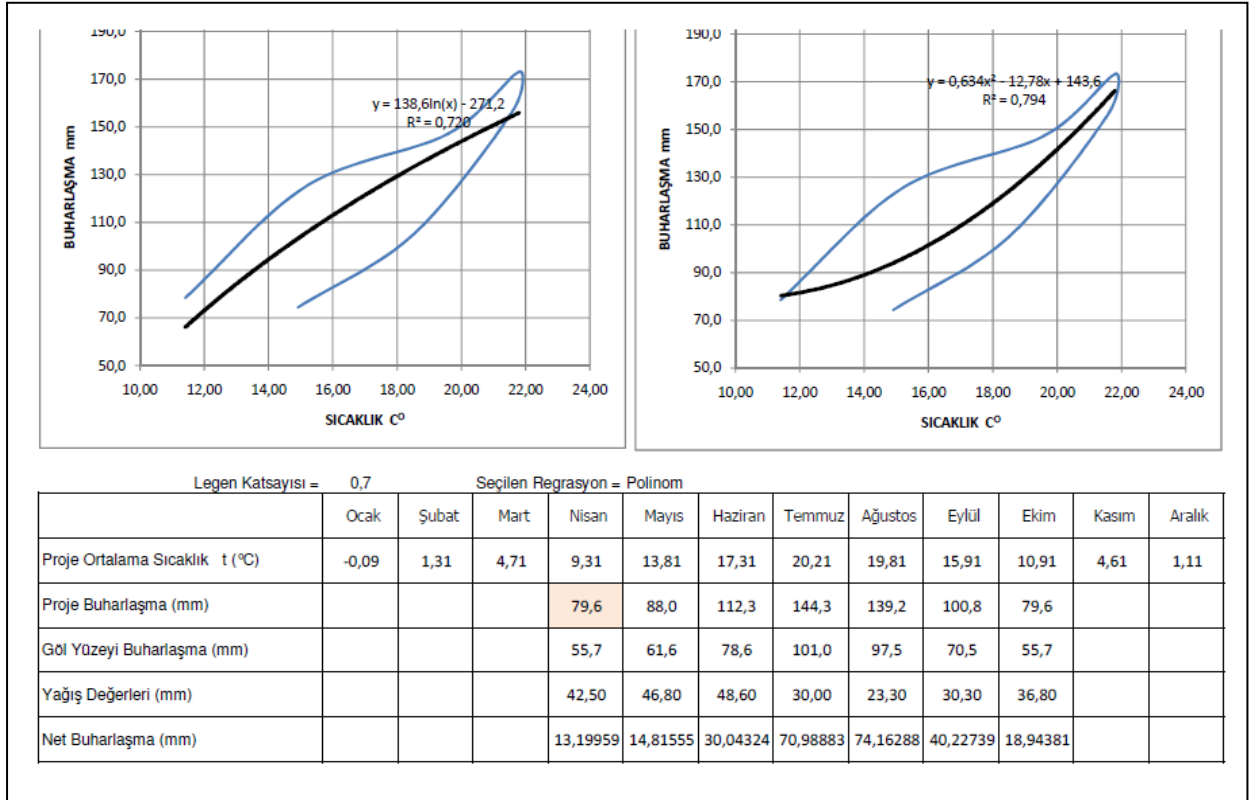
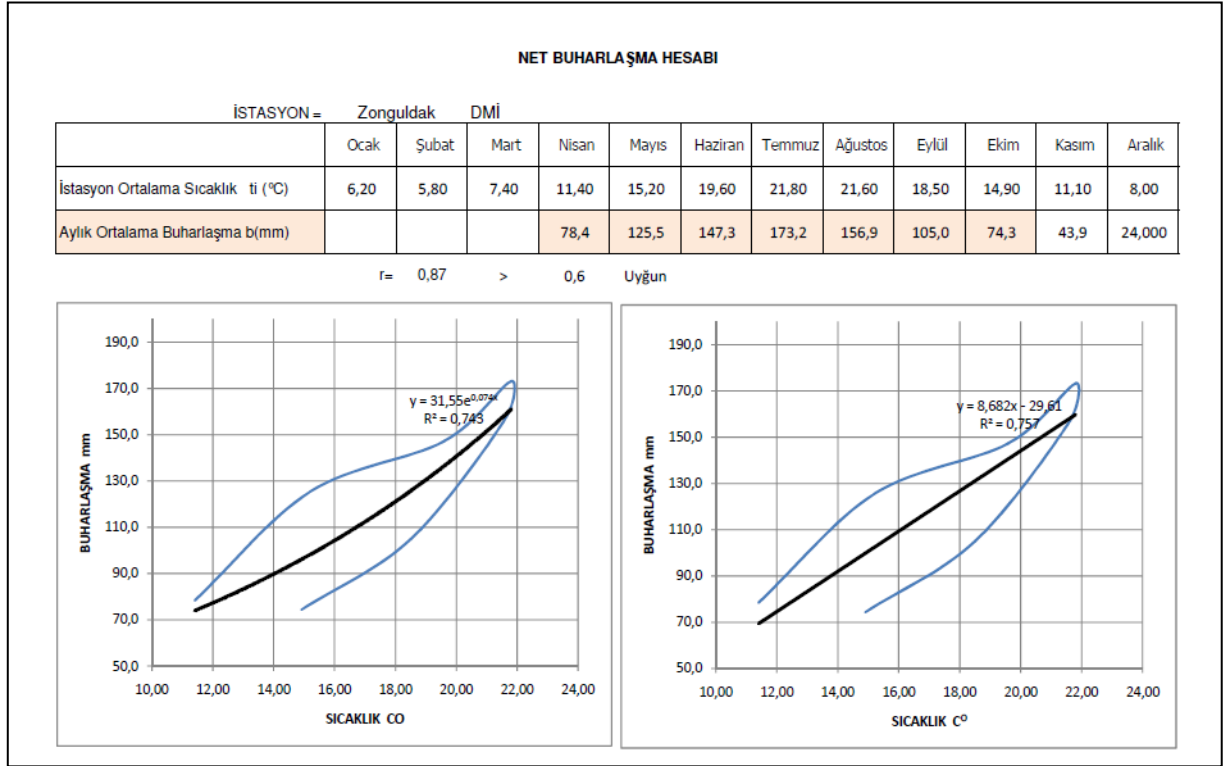
Tablo 3.1 Ortalama Sıcaklık ve Yağış

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	
Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Ortalama Değerler (1975 - 2008)													
İstasyon Ortalama Sıcaklık t_i (°C)	3,10	4,50	7,90	12,50	17,00	20,50	23,40	23,00	19,10	14,10	7,80	4,30	15,68
Havzanın Ortalama Sıcaklığı t_h (°C)	-0,09	1,31	4,71	9,31	13,81	17,31	20,21	19,81	15,91	10,91	4,61	1,11	12,49
İstasyon Ortalama Yağış Miktarı P_i (mm)	52,80	29,80	41,80	42,50	46,80	48,60	30,00	23,30	30,30	36,80	33,60	44,00	482,40

HAVZA ORTALAMA SICAKLIĞI VE YAĞIŞI													
Yağış İstasyonu Değerleri													
Yağış İstasyonu İsmi=	Karabük DMİ												
$N_i =$	41°	12'	0''	İstasyon noktasının enlemi									
$k_i =$	259	m İstasyonun rakımı											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	ORT.
Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Ortalama Değerler (1975 - 2008)													
İstasyon Ortalama Sıcaklık t_i (°C)	3,10	4,50	7,90	12,50	17,00	20,50	23,40	23,00	19,10	14,10	7,80	4,30	13,10
İstasyon Ortalama Yağış Miktarı P_i (mm)	52,80	29,80	41,80	42,50	46,80	48,60	30,00	23,30	30,30	36,80	33,60	44,00	460,30
Havza Değerleri													
$N_h =$	40°	56'	0''	Havzanın enlemi									
$k_h =$	950	m Havzanın ortalama rakımı											
Yükseklik Düzeltmesi	=	$\frac{k_i - k_h}{100}$		0,5									
Yükseklik Düzeltmesi	=	$\frac{259 - 950}{100}$		0,5 = -3,46°									
Enlem Düzeltmesi	=	$N_h - N_k =$		0,27°									
Havzanın Ortalama Sıcaklığı t_h (°C)	=	9,91°											

3.1.3 Buharlaşma

Tablo 3.2 Net Buharlaşma Hesabı Tablosu

3.2 PROJE SAHASININ SU KAYNAKLARI

Eskipazar'da Soğanlı Çayı ve Eskipazar Çayı olmak üzere iki önemli akarsu kaynağı bulunmaktadır.

3.2.1 Soğanlı Çayı

Resim 3.1 Soğanlı Çayı Bayındır Köyü Sınırları

Gerede'nin güney batısından kaynaklanarak, Eskipazar'ın Bulduk, Bayındır, Hamamlı köyü topraklarından geçen Gerede Çayı ile; Çerkeş'ten gelen Çerkeş Çayı, Hamamlı köyünün batısında birleşerek Soğanlı Çayını oluşturur. Karabük'te Araç çayı ile birleşerek Yenice Irmağı adını alır. Devrek çayı ile de birleşen ırmak Filyos Irmağı adı ile Karadenize dökülür. Toplam 288 km uzunluğundadır.

Karabük 2008 yılı Anlık Akım Ölçüm verilerine göre Soğanlı çayı debisi; Ocak ayında 3.201 m³/s, Nisan ayında 20,672 m³/s, Temmuz ayında 2,703 m³/s dir.

3.2.2 Eskipazar Çayı

3 Gölet Projesi; Eskipazar Çayı'nı oluşturan bir ana iki yan kol üzerinde planlanmaktadır.

Bunlar; Koca çay (Adiller-Bölme Köyü sınırlarında)-Göksu Deresi(Sıhlar Köyü sınırlarında) -Haslı Deresi (Haslı-Ova Köyleri sınırlarında) dır.

Resim 3.2 Eskipazar Çayı(Adiller-Bölme köyü sınırlarında)

Eskipazar Çayı, Eskipazar'ın batısındaki Eleman dağından doğarak; Adiller, Hamzalar, Büyükyayalar, Çaylı, Budaklar, Eskipazar Merkez, Kıranköy, Köyceğiz, Karahasanlar, Deresamail Hanköy topraklarından geçerek Karabük yakınlarında Soğanlı Çayına karışmaktadır.

Resim 3.3 Eskipazar Çayı(Adiller-Bölme köyü sınırlarında

Eskipazar Çayına, Büyükyayalar Köyü ile Üçevler köyü arasındaki yaklaşık 15 km mesafede çeşitli dereler katılmaktadır.

Bunların en önemlileri

- Göksu Deresi(300 lt/s,
 - Haslı Banaz Deresi- Ova Köyü
- Çetiören Deresi (200 lt/s),
- Deresamail Asar Deresidir(200 lt/s).

Resim 3. 4.Eskipazar Çayı Havzası

Resim 3.5 Eskipazar ayı Havzası(Ortaköyden bakış)

Resim 3.6 Eskipazar ayı Havzası(Kıran köyü bakış)

Resim 3.7 Göksu Deresi

Resim 3.8 Göksu Deresi Havzası

Resim 3.9 Haslı Deresi

Resim 3.10 Haslı Deresi Havzası

Resim 3.11 Çetiören-Ova Deresi

Resim 3.12 Çetiören-Ova Havzası Meyve Bahçesi

Resim 3.13 Asar Havzası

Resim 3.14 Asar deresi

Resim 3.15 Eskipazar Çayı ile sulanabilecek SIRT Havzası (Ortaköy ve Doğlacık sırtlarından bakış)

3.3 BİTKİ SU İHTİYACI HESAPLAMALARI

Projeli koşullarda Bitkisel Üretim Deseni içinde yer alması planlanan bitkilerin yıllık su ihtiyaçları ayrı ayrı her bir bitki için hesaplanarak Tablo 3.3’de verilmiştir.

Tablo 3.3 Eskipazar’da Sulama periyodu içerisindeki sulama suyu ihtiyacı

BİTKİ CİNSİ	EKİM %	BİTKİLERİN SULAMA PERİYODU İÇERİSİNDEKİ SULAMA SUYU İHTİYACI												BÜRÜT SULAMA SUYU İHT. (mm)	
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık		
Hububat Yazlık	35										4,93	0,00	0,00	4,93	
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,72	0,00	0,00	1,72
Hububat Yazlık	35					64,68	99,23	40,66							204,56
		0,00	0,00	0,00	0,00	22,64	34,73	14,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	71,60
Fığ	7		0,00	0,00	0,00	28,57	16,91								45,48
		0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	1,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,18
Mısır	4				0,00	0,00	30,44	113,19	109,86	20,81					274,31
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,22	4,53	4,39	0,83	0,00	0,00	0,00	0,00	10,97
Yonca	4				0,00	5,63	83,96	136,04	110,46	18,43					354,53
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	3,36	5,44	4,42	0,74	0,00	0,00	0,00	0,00	14,18
Domates	4					15,05	73,45	105,38	96,21	29,35					319,45
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,60	2,94	4,22	3,85	1,17	0,00	0,00	0,00	0,00	12,78
Fasulye	4				0,00	0,00	10,26	106,93	92,39	16,68					226,26
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	4,28	3,70	0,67	0,00	0,00	0,00	0,00	9,05
Patates	3				0,00	0,00	7,91	110,02	103,34	27,55					248,82
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24	3,30	3,10	0,83	0,00	0,00	0,00	0,00	7,46
Patates	2						0,00	11,22	65,28	49,84	417,09	0,00	0,00	0,00	543,44
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	1,31	1,00	8,34	0,00	0,00	0,00	10,87
Biber	2					0,00	16,10	95,59	106,05	11,23					228,97
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,32	1,91	2,12	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	4,58
Meyve	30			0,00	0,00	10,13	74,26	83,56	40,33	0,00					208,27
		0,00	0,00	0,00	0,00	3,04	22,28	25,07	12,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	62,48
Bağ (Sulanır)	5				0,00	0,00	24,27	101,45	113,08	6,64					245,43
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,21	5,07	5,65	0,33	0,00	0,00	0,00	0,00	12,27
TOPLAM		0,00	0,00	0,00	0,00	28,50	67,89	68,27	40,64	5,79	10,07	0,00	0,00	221,15	
AYLIK ORTALAMA U. (mm).		0,00	0,00	0,00	0,00	28,50	67,89	68,27	40,64	5,79	10,07	0,00	0,00		
TOPLAM RANDIMANI (%)		90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90		
NET SULAMA SUYU İHTİYACI (mm)		0,00	0,00	0,00	0,00	31,67	75,43	75,85	45,15	6,43	11,19	0,00	0,00	245,73	
NET SULAMA SUYU İHTİYACI (m3/ha)		0,00	0,00	0,00	0,00	316,70	754,31	758,55	451,52	64,34	111,85	0,00	0,00	2457,26	
MODÜL (l / s / ha)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,29	0,28	0,17	0,02	0,04	0,00	0,00		

SULAMA CİNSİ	YAĞMURLAMA SULAMA	
DERİNE SIZMA % =	10	
YÜZEYSEL AKIŞ % =	0	
KANAL CİNSİ	Basınçlı boru hattı	3600
ÇİFTLİK RANDIMANI =	90	
SU İLETİM RANDIMANI E _c (%) =	100	31
SULAMA RANDIMANI =	90	111600
GÜNLÜK SULAMA SÜRESİ =	24	saat
SULAMA MODÜLÜ q =	(1000 x 758,55)/(3600 x 31 x 24) =	0,28 lt./sn./ha

Eskipazar’da Projenin hayata geçmesi ile birlikte üretim planlaması yaptığımız bitkilerin büyüme periyodu içindeki su ihtiyacı 1 hektarda 2.457m³ olarak hesaplanmaktadır.

Bu veriler ışığında 3 Göletin İşletme Çalışması Hesapları yapılmıştır.

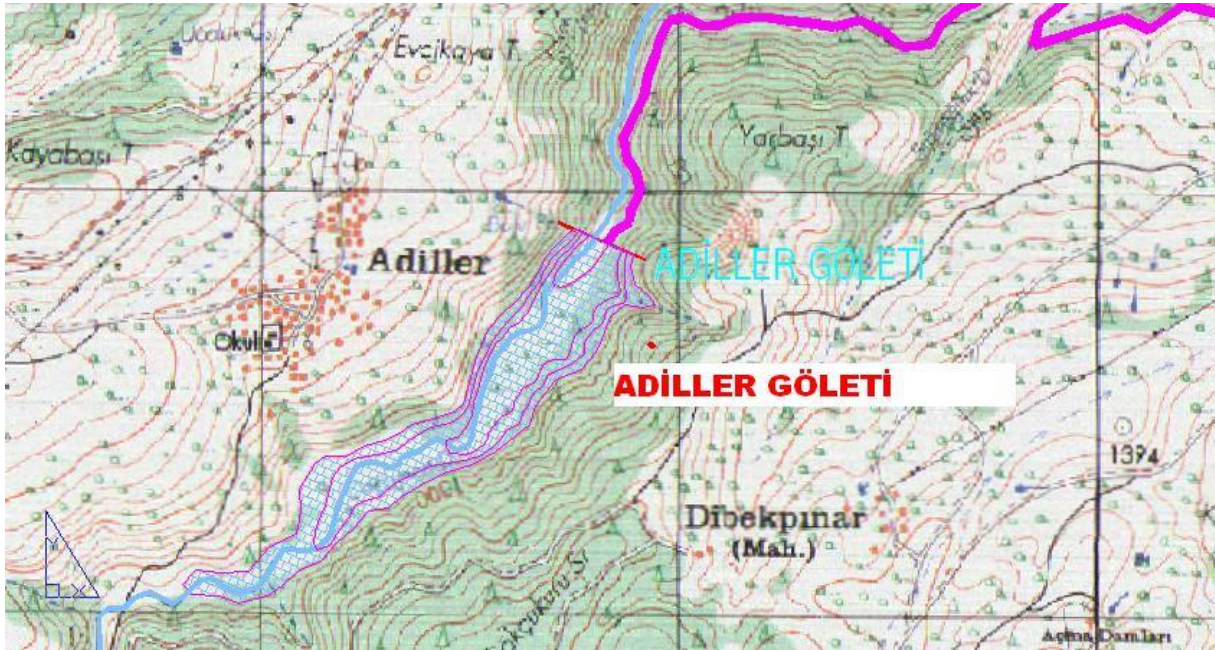
Gölet İşletme Çalışması içinde; göletin su depolama hacmi, ay başında gölette biriken su miktarı, gölete akan su miktarı (baz akım), göletten buharlaşarak eksilen su miktarı, sızma nedeni ile eksilen su miktarı ve ürün desenimize göre ihtiyacımız olan ortalama su miktarı hesaplamaları yer almaktadır.

Buna göre, göletin sulama yapabileceği alan ve sulama yapabileceği süre ortaya konulmaktadır.

3.4 GÖLET İŞLETME ÇALIŞMASI

3.4.1 Kocaçay Göleti İşletme Çalışması

Şekil 3.1 Adiller Gölet Yeri Haritası

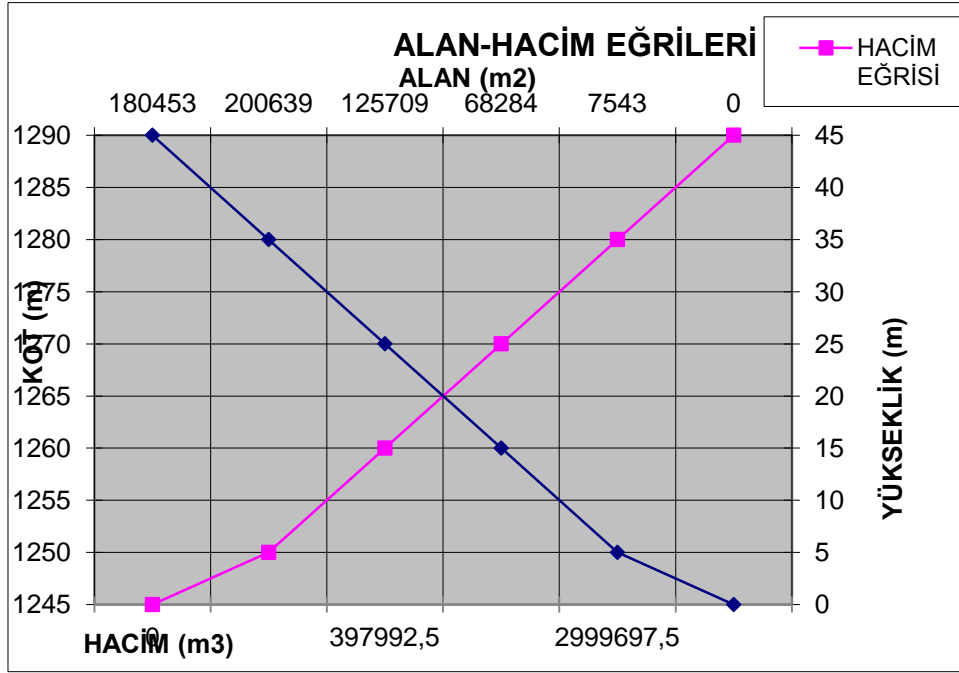
Adiller Kocaçay Göleti, haritadaki eşyüksekti eğrilerinden de görüldüğü üzere 1245 mt rakım da planlanmaktadır.

Alan/Hacim Eğrileri tablosunda göletin 35 metre kret yüksekliğinde depolama hacmi 2.999.697 m³ olarak hesaplanmaktadır

Tablo 3.4 Adiller Göleti Alan/Hacim Tablosu

KOT	HACİM	YÜKSEKLİK	ALAN
1245	0	0	0
1250	18857,5	5	7543
1260	397992,5	15	68284
1270	1367958	25	125709
1280	2999698	35	200639
1290	4905158	45	180453

Grafik 3.1 Adiller Göleti Alan-Hacim Eğrileri

Nisan ayında gölette 2.999.697 m³ birikmiş su bulunmaktadır. Gölete giren su miktarı 300 lt/s baz akım olmak üzere 800.000 m³/ ay olarak hesaplanmaktadır.

Buharlaştırma, sızma ve sulama suyu ihtiyacı karşılandığında Göletin 2.500 hektar alanı sulayabileceği Gölet İşletme Çalışma Tablosunda izlenmektedir. (Tablo 3.5)

Tablo 3.5 Adiller Kocaçay Göleti İşletme Çalışma Tablosu

ESKİPAZAR ADİLLER KOCAÇAY GÖLETİ

GÖLET İŞLETME ÇALIŞMASI TABLOSU

Gölet Maksimum Su Seviyesi = 1280,00 m

Gölet Maksimum Depolama Hacmi = 2999 697,50 m³

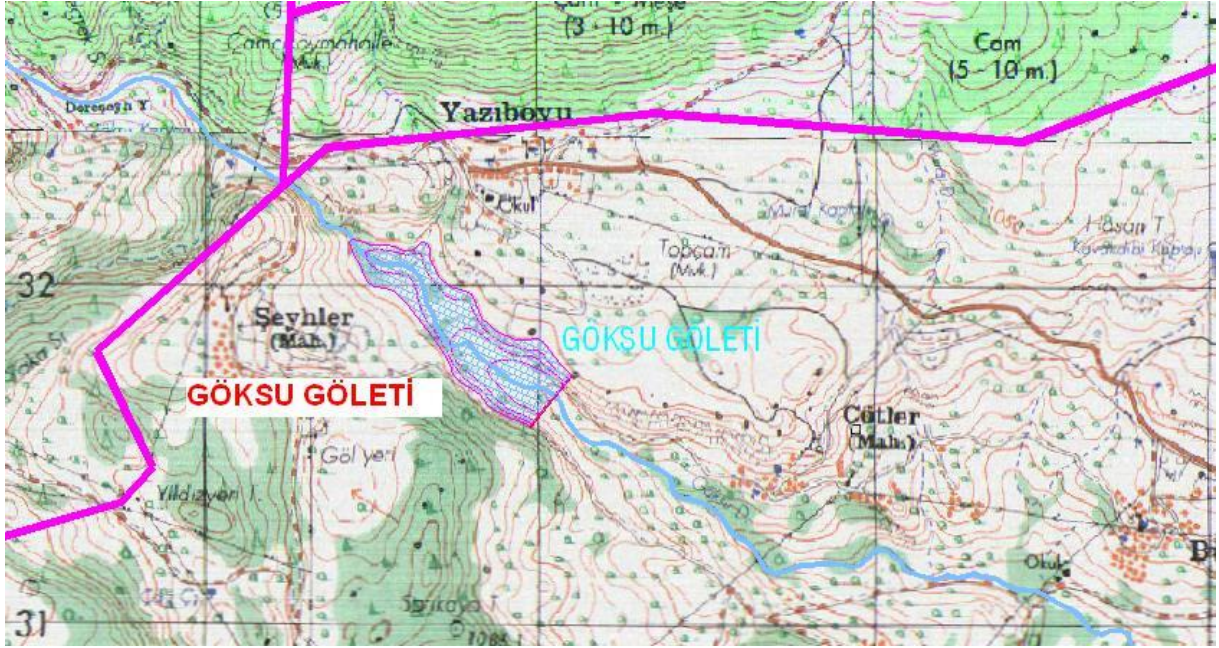
Baz Akım = 300 lt/sn

SULAMA ALANI = 2500 ha

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ay Başındaki Birikmiş Su (m ³)				2 999 698	2999 698	2983 505	1844 337	716 008	359 282	948 525	1445 507	2223 107
Gelen Su (m ³)				777 600	803 520	777 600	803 520	803 520	777 600	803 520	777 600	803 520
Göl Yüzei Net Buharlaştırma (mm)	0,00	0,00	0,00	13,20	14,82	30,04	70,99	74,16	40,23	18,94	0,00	0,00
Göl Yüzei Alanı (m ²)				200 639	200 639	199 895	147 584	87 112	62 082	100 877	129 270	164 978
Göl Yüzei Net Buharlaştırma (m ³)				2 648	2 973	6 006	10 477	6 460	2 497	1 911		
Sızma (m ³)				2 913	24 997	24 997	24 997	24 997	24 997	24 997		
Net Sulama Suyu İhtiyacı (m ³ /ha)					317	754	759	452	64	112		
Kullanılan (m ³)					791 743	1885 765	1896 375	1128 788	160 862	279 629		
Dolusavaktan Atılan Su (m ³)				772 038								26 930

3.4.2 Göksu Göleti İşletme Çalışması

Şekil 3.2 Göksu Gölet Yeri Haritası

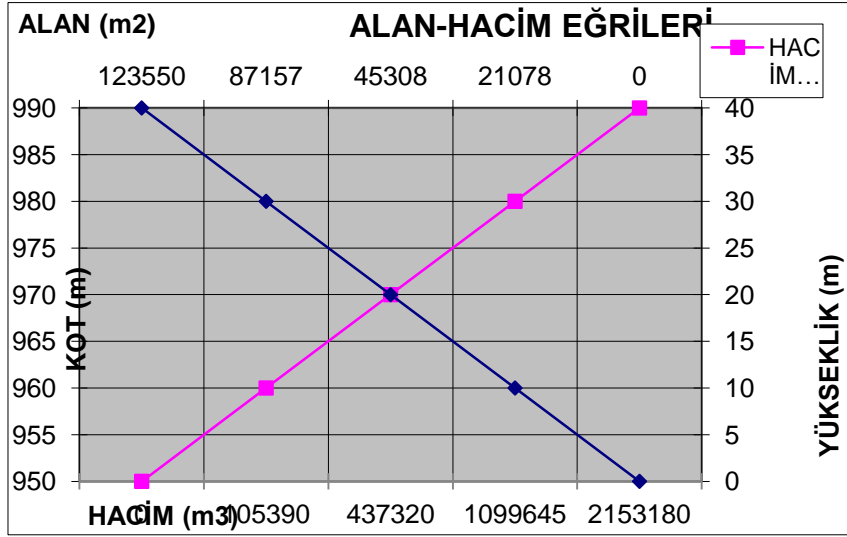
Göksu Göleti, haritadaki eşyüksekti eğrilerinden de görüldüğü üzere 950 mt rakım da planlanmaktadır.

Alan/Hacim Eğrileri tablosunda göletin 35 metre kret yüksekliğinde depolama hacmi 1.626.412 m³ olarak hesaplanmaktadır.

Tablo 3.6 Göksu Göleti Alan/Hacim Tablosu

KOT	HACİM	YÜKSEKLİK	ALAN
950	0	0	0
960	105390	10	21078
970	437320	20	45308
980	1099645	30	87157
990	2153180	40	123550

Grafik 3.2 Göksu Göleti Alan-Hacim Eğrileri

Nisan ayında gölette 1.626.412 m³ birikmiş su bulunmaktadır. Gölete giren su miktarı 300 lt/s baz akım olmak üzere 800.000 m³/ ay olarak hesaplanmaktadır.

Buharlaşma, sızma ve sulama suyu ihtiyacı karşılandığında Göletin 2.000 hektar alanı sulayabileceği Gölet İşletme Çalışma Tablosunda izlenmektedir. (Tablo 3.7)

Tablo 3.7 Göksu Göleti İşletme Çalışma Tablosu

ESKİPAZAR GÖKSU GÖLETİ
GÖLET İŞLETME ÇALIŞMASI TABLOSU

Gölet Maksimum Su Seviyesi = 985,00 m

Gölet Maksimum Depolama Hacmi = 1626 412,50 m³

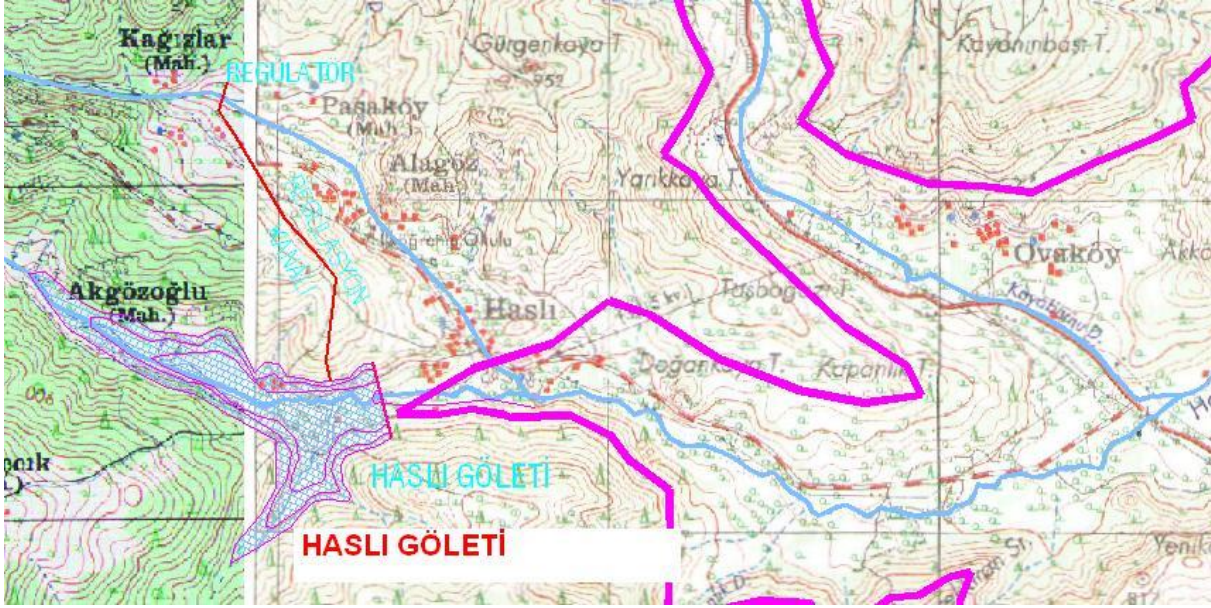
Baz Akım = 300 lt/sn

SULAMA ALANI = 2000 ha

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ay Başındaki Birikmiş Su (m ³)				1 626 413	1626 413	1626 413	724 058	147 683	271 456	954 353	1595 399	1626 413
Gelen Su (m ³)				777 600	803 520	777 600	803 520	803 520	777 600	803 520	777 600	803 520
Göl Yüzeyi Net Buharlaşma (mm)	0,00	0,00	0,00	13,20	14,82	30,04	70,99	74,16	40,23	18,94	0,00	0,00
Göl Yüzey Alanı (m ²)				105 354	105 354	105 354	63 426	24 165	33 200	77 977	104 282	105 354
Göl Yüzeyi Net Buharlaşma (m ³)				1 391	1 561	3 165	4 503	1 792	1 336	1 477		
Sızma (m ³)				1 530	13 553	13 553	13 553	13 553	13 553	13 553		
Net Sulama Suyu İhtiyacı (m ³ /ha)					143	832	681	332	40	74		
Kullanılan (m ³)					285 365	1663 236	1361 839	664 401	79 814	147 444		
Dolusavaktan Atılan Su (m ³)				774 680	503 041						746 587	803 520

3.4.3 Haslı Gölet İşletme Çalışması

Şekil 3.3 Haslı Gölet Yeri Haritası

Haslı Göleti, haritadaki eşyüksekti eğrilerinden de görüldüğü üzere 780 mt rakım da planlanmaktadır.

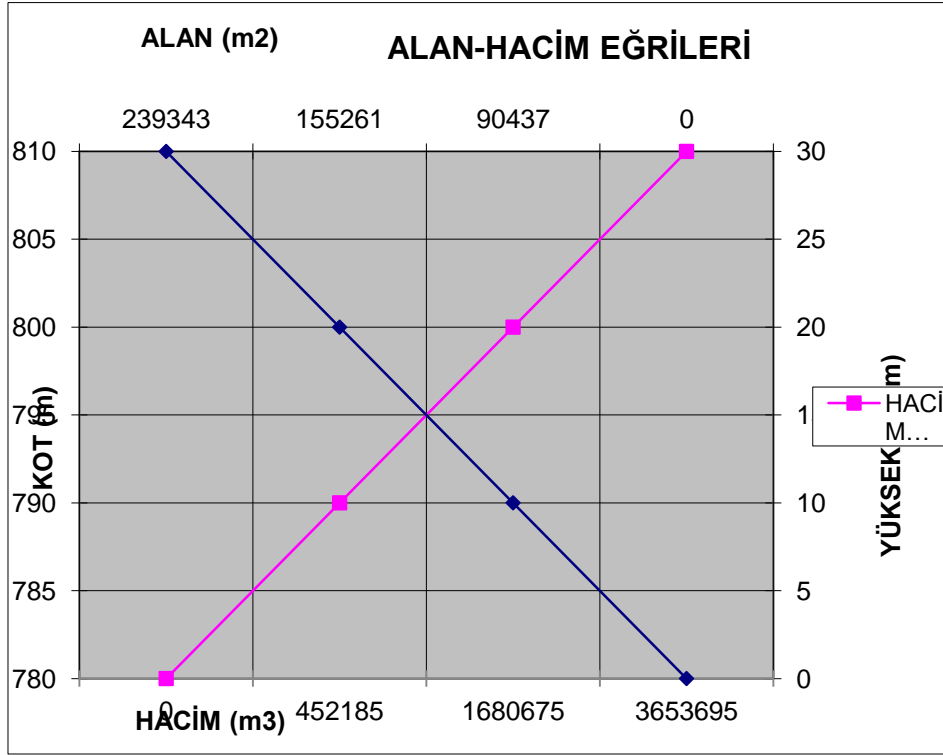
Gölet depolama hacminin artırılabilmesi için göletin Akgözoğlu mevkiine yapılması ve Haslı çayının bir kanalla gölete bağlanması düşünülmektedir.

Alan/Hacim Eğrileri tablosunda göletin 30 metre kret yüksekliğinde depolama hacmi 3.653.695 m³ olarak hesaplanmaktadır.

Tablo 3.8 Haslı Göleti Alan/Hacim Tablosu

KOT	HACİM	YÜKSEKLİK	ALAN
780	0	0	0
790	452185	10	90437
800	1680675	20	155261
810	3653695	30	239343

Grafik 3.3 Haslı Göleti Alan-Hacim Eğrileri

Nisan ayında gölette 3.653.675 m³ m³ birikmiş su bulunmaktadır. Gölete giren su miktarı 200 lt/sn baz akım olmak üzere 525.000 m³/ ay olarak hesaplanmaktadır.

Buharlaşma, sızma ve sulama suyu ihtiyacı karşılandığında Göletin 2.500 hektar alanı sulayabileceği Gölet İşletme Çalışma Tablosunda izlenmektedir. (Tablo 3.9)

Tablo 3.9 Haslı Göleti İşletme Çalışma Tablosu

ESKİPAZAR HASLI GÖLETİ
GÖLET İŞLETME ÇALIŞMASI TABLOSU

Gölet Maksimum Su Seviyesi = 810,00 m

Gölet Maksimum Depolama Hacmi = 3653 675,27 m³

Baz Akım = 200 lt/sn

SULAMA ALANI = 2500 ha

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ay Başındaki Birikmiş Su (m ³)				3 653 675	3653 675	3653 675	2055 393	846 171	512 653	897 072	1215 843	1734 243
Gelen Su (m ³)				518 400	535 680	518 400	535 680	535 680	518 400	535 680	518 400	535 680
Göl Yüzeysel Net Buharlaşma (mm)	0,00	0,00	0,00	13,20	14,82	30,04	70,99	74,16	40,23	18,94	0,00	0,00
Göl Yüzeysel Alanı (m ²)				239 342	239 342	239 342	171 230	111 227	93 628	113 912	130 733	157 544
Göl Yüzeysel Net Buharlaşma (m ³)				3 159	3 546	7 191	12 155	8 249	3 766	2 158		
Sızma (m ³)				3 475	30 447	30 447	30 447	30 447	30 447	30 447		
Net Sulama Suyu İhtiyacı (m ³ /ha)					143	832	681	332	40	74		
Kullanılan (m ³)					356 706	2079 045	1702 299	830 502	99 767	184 304		
Dolusavaktan Atılan Su (m ³)				511 766	144 981							

3.4.4 Sulama İletim Kanalları

Su kaynaklarından maksimum faydayı sağlamak için DSİ, açık kanal uygulamasından kapalı kanal uygulamasına geçmiş bulunmaktadır.

Yeni yapılan sulama projelerinde borulu su dağıtım şebekesi yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Özellikle suyun az olduğu iç bölgelerde açık kanal, su tasarrufu bakımında olumsuz olmaktadır.

Şekil 3.4 Türkiye’de Sulama İletim Kanalları

DSİ verilerini göre mevcut sulama şebekelerinde borulu şebekenin oranı %14, inşa halinde olan sulama projelerinde borulu şebekenin oranı %55’e yükseliş bulunmaktadır.

Projede Basınçlı Kapalı Boru Sistemi kullanılması uygun olacaktır.

BÖLÜM 4

MALİYET VE EKONOMİ

4.1 PROJE MALİYETİ

4.1.1 Maliyet ve Yıllık Giderlerin Hesaplanmasındaki Esaslar

Gölet Gövde Maliyeti ve Sulama Şebekesi Maliyeti hesaplarında, yapımı tamamlanmış projelerin ortalama maliyetlerinden yararlanılmıştır.

Buna göre maksimum 35 metre yüksekliğinde önerilen gölet gövdesi maliyetinin dolusavak ve dipsavak tesisleri ile birlikte 2 milyon TL, basınçlı boru sulama şebekesi de 5.400 TL/ha olarak değerlendirilmeye alınmıştır.

4.1.2 Tesis Masrafları

Tablo 4.1 Tesis Masrafları

a-Gövde Maliyeti (Dolusavak-Dipsavak) (3 Gölet*2.000.000 TL/Adet)	6.000.000 TL
b-Sulama Şebekesi Maliyeti (6.300 Hektar * 5.400 TL/ha)	34.020.000 TL
c-Toplam Tesis Maliyeti	40.020.000TL

4.1.3 Yatırım Masrafları

Tablo 4.2 Yatırım Masrafları

d-Tesis Masrafları Toplamı	40.020.000 TL
e-Genel Masraflar (d * 0,20)	8.004.000 TL
f-Toplam Yatırım Bedeli	48.024.000TL

4.2 PROJE EKONOMİSİ

4.2.1 Yıllık Masraflar

Tablo 4.3 Yıllık Masraflar

Faiz ve Amortisman (d+e)*0.20	9.604.800 TL
İşletme-Bakım-Onarım Gideri (d*0.01)	400.200 TL
Toplam Yıllık Ortalama Masraf (f+g)	10.005.000 TL

4.2.2 Yıllık Fayda

Adiller kocaçay, Göksu ve Haslı Göletleri ve sulama şebekeleri yapım işi gerçekleştirildiğinde 63.000 dekar arazide Yıllık Ulusal Tarım Geliri Artışı 50.542.200 TL olarak hesaplanmıştır (Tablo 2.11)

Tablo 2.11 Eskipazar'da Proje İle Elde Edilen Yıllık Tarım Geliri Artışı

Mevcut Durumda Ulusal Tarım Geliri(TL/da)	129
Proje Öncesi Saha –Nadas var- (da)	45 000
Mevcut Sahadaki Ulusal Tarım Geliri (TL)	5 805 000
Projeli Durumda Ulusal Tarım Geliri(TL/da)	1 040
Proje Sahası (da)	63 000
Projeli Sahadaki Ulusal Tarım Geliri(TL)	65 520 000
Developman Periyodu Katsayısı	0,86
Proje Sahası Ulusal Tarım Gelirinin İndirimli Kıymeti (TL)	56 347 200
Proje İle Elde Edilen Yıllık Ulusal Tarım Geliri Artışı(TL)	50 542 200

4.2.3 Projenin Savunulması

4.2.3.1 Gelir-Gider Oranı

$$R = \frac{\text{Yıllık Ulusal Tarım Geliri Artış}}{\text{Toplam Yıllık Ortalama Masraf}} > 1 \text{ ise Proje Ekonomiktir}$$

$$R = \frac{50.542.200}{10.005.000} = 5,01 > 1 \text{ Proje Ekonomiktir}$$

4.2.3.2 Gelir-Yatırım Oranı

$$R = \frac{\text{Yıllık Ulusal Tarım Geliri Artış}}{\text{Toplam Yatırım Bedeli}}$$

$$R = \frac{50.542.200}{48.024.000} = 1,05$$

4.2.3.3 Yatırım Geri Dönüş Yılı

$$R = \frac{\text{Toplam Yatırım}}{\text{Yıllık Net Gelir (Yıllık Gelir-Yıllık İşletme Maliyeti-Yıllık Toplam Masraf)}}$$

$$R = \frac{48.024.000}{50.542.000 - 10.005.000} = 1,2 \text{ Yıl (2 yıldan az)}$$

4.2.3.4 Gelir Artış Oranı

Tablo 2.10 Proje İle 1 Dekarda Sağlanan Ulusal Tarım Geliri Artışı

Projeli Koşullarda Ulusal Tarım Geliri TL/da	Mevcut Koşullarda Ulusal Tarım Geliri TL/da	Proje İle Artan Ulusal Tarım Geliri TL/da	İnkişaf İnkışaf Periyodu Emsali	İnkişaf İnkışaf Periyodu Emsali
1.040	129	911	0,86	783

$$R = \frac{911}{129} = 7,06$$

DSİ verilerine göre; Kuru Tarımdan Sulu Tarıma geçişte Tarımsal Gelir artış Oranı 6 kat olarak belirtilmektedir.

Eskipazar Sulama Projesi ile Gelir Artış Oranının 7,06 kat olarak gerçekleşeceği görülmektedir.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 SONUÇ

5.1.1 Projenin Teknik Yönden Değerlendirilmesi

İklim özellikleri ve Tarımsal İşletme Yapıları birbirinden farklı Sırt Havzası 68.794 Ha, Dere Havzası 17.950 Ha olmak üzere Eskipazar Merkez İlçe ve 49 köyde toplam kullanılan tarım alanı miktarı 86.744 Dekardır.

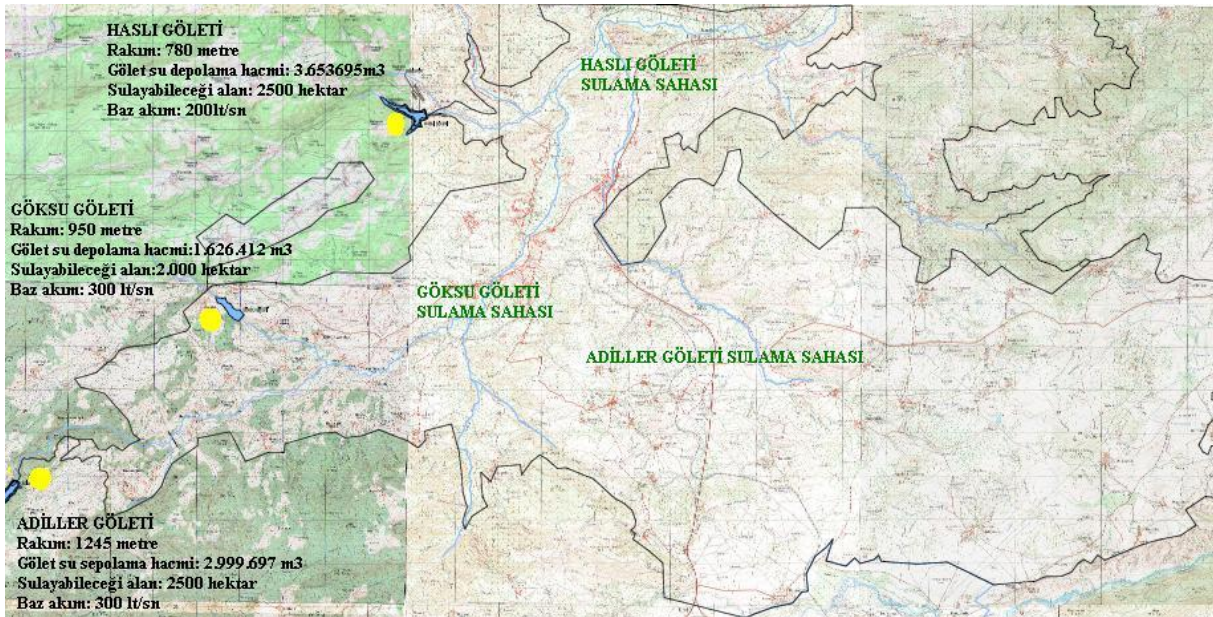
Tablo 5.1 Sulama Havzaları Arazi-Mülkiyet-Nüfus Durumu

KÖY ADI	TARIMSAL ARAZİ VARLIĞI			MÜLKİYET DURUMU		NÜFUS YAPISI (2009 YILI)			A.DAĞILIMI
	SULU TARIM ARAZİSİ(M2)	KURU TARIM ARAZİSİ(M2)	TOPLAM TARIM ARAZİSİ(M2)	İŞLETME SAYISI	ARAZİ SAYISI	ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS	TOPLAM NÜFUS	İŞLETMEYE DÜŞEN ARAZİ SAYISI
Dere HAVZASI (24 KÖY)	3.172.298	14.777.491	17.950.329	667	4.582	4.877	4.872	9.749	6,8
SIRT BOYU(25 köy)	813.587	67.980.188	68.793.775	977	11.845	1.373	1.461	2.834	12,1
GENEL TOPLAM(49)	3.985.885	82.757.679	86.744.104	1.644	16.427	6.250	6.333	12.583	10,0

Dere ve Sırt Havzaları köy bilgileri Tablo 1.1, Tablo 1.2, Tablo 1.3' de verilmiştir.

Sırası ile 1245-950-780 metre kotlarda planlanan Adiller-Göksu-Haslı Göletlerinin, 1/25.000 ölçekli Bolu-g29 Eskipazar haritasında eş yükselti eğrileri izlenerek tesbit edilen cazibeli sulama alanı 6.300 Hektardır.

Şekil 5.1 Adiller-Göksu-Haslı Göletleri Sulama Sahaları

(Kaynak: TKB 2009 yılı Verilerinden derlenmiştir)

Toplam 68.000 dekar alana sahip Sirt havzasında, 23.000 hektar tarımsal arazi cazibeli sulama imkanı dışında kalmaktadır.

Tablo 5.2 Cazibeli Sulama alanı dışındaki Sirt havzası Köyleri Arazi-Mülkiyet-Nüfus Durumu

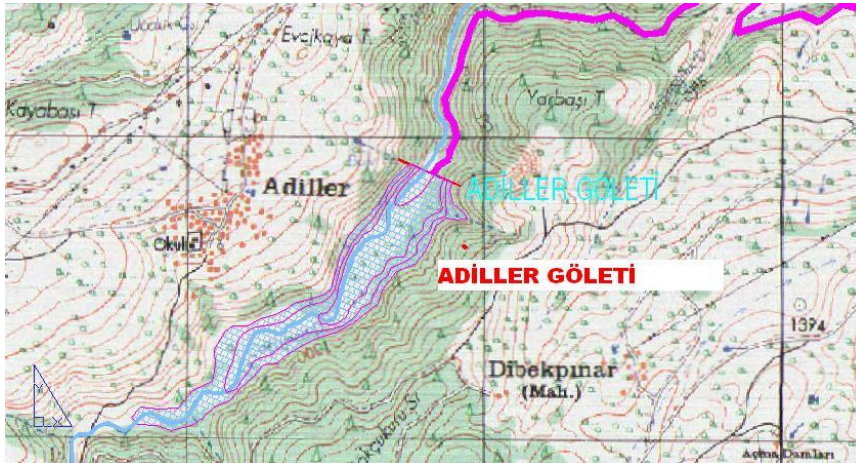
SIRA NO	KÖY ADI	TARIMSAL ARAZİ VARLIĞI		MÜLKİYET DURUMU			NÜFUS YAPISI (2009 YILI)		
		SULU TARIM ARAZİSİ(M2)	KURU TARIM ARAZİSİ(M2)	TOPLAM TARIM ARAZİSİ(M2)	İŞLETME SAYISI	ARAZİ SAYISI	ERKER NÜFUS	KADIN NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
1	BULDUK	91.000	1.052.500	1.143.500	26	322	44	45	89
2	DERESOPLAN	2.956	643.789	646.745	14	149	118	127	245
3	KUZÖREN	71.000	1.519.500	1.590.500	26	376	49	45	94
4	BÖLÜKÖREN	30.000	6.367.900	6.397.900	59	985	25	21	46
5	SALLAR	-	2.940.600	2.940.600	42	478	52	47	99
6	YEŞİLLER	5.500	4.884.621	4.890.121	62	965	49	49	98
7	KAPAKLI	4.800	3.329.865	3.334.665	39	656	27	34	61
8	SÖBİÇİMEN	8.555	2.072.534	2.081.089	39	428	49	63	112
	TOPLAM	213.811	22.811.309	23.025.120	307	4.359	413	431	844

(Kaynak: TKB 2009 yılı Verilerinden derlenmiştir.)

Türkiye genelinde 813.000 hektar alanda elektrik enerjisi kullanarak pompajlı sulama yapıldığı düşünüldüğünde (DSİ verileri), elektrik enerjisi tüketmeden %100 cazibeyle sulama yapabilen Eskipazar Havza-Sulama Projesinin düşük sulama maliyeti yönüyle de önemi ortaya çıkmaktadır.

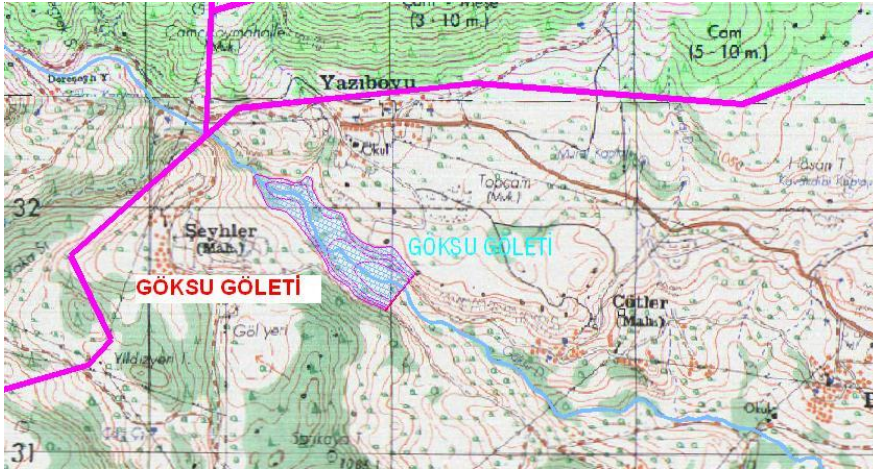
Deresoplan köyü sınırları içinde Gerede çayı üzerinde yapılacak bir Göletin sırt havzasını cazibe ile sulaması mümkün görülmemektedir. Bu bölgeden Suyun sırt havzasına iletilebilmesi için pompaj gerekmekte, bu nedenle 1245 metre yükseklikten Sirt havzasını cazibe ile sulayabilen Adiller Göleti önem kazanmaktadır.

Şekil 3.1 Adiller Gölet Yeri Haritası

Göksu Göleti 950 metre rakımda düşünülmekte ve 2000 hektar sulama kapasitesine sahip olacağı hesaplanmaktadır. Eskipazar dere havzasının tamamında ve sırt havzasının bir kısmında cazibeli sulama yapılabilmektedir. (Göksu Gölet yeri 2.alternatif alanı 1100 metre rakımda mevcuttur. Bu durumda Göksu Göleti Sirt havzasında daha geniş alana ulaşabilmektedir.

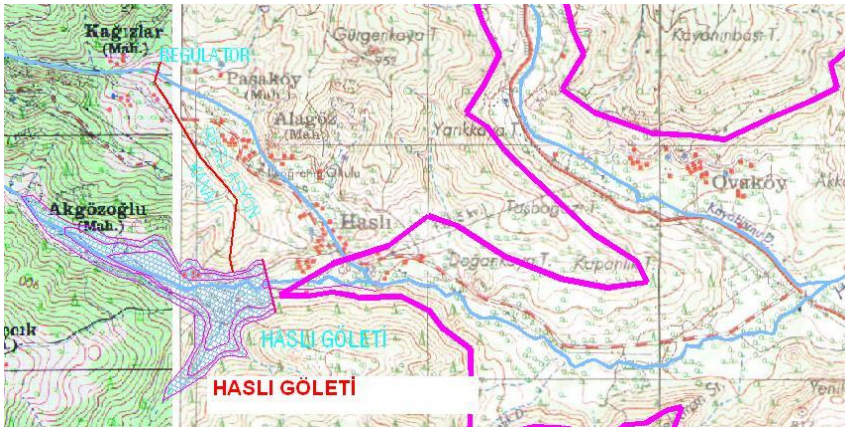
Şekil 3.2 Göksu Gölet Yeri Haritası

Haslı Göleti 780 metre rakımda düşünülmekte ve 2.500 hektar sulama kapasitesine sahip olacağı hesaplanmaktadır. Eskipazar dere havzasında cazibeli sulama yapabilmektedir.

Haslı Gölet yeri için 2.alternatif alan, 1000 metre rakımda olmak üzere Ova köyü-Çetiören arasında mevcuttur.

Şekil 3.3 Haslı Gölet Yeri Haritası

Daha geniş gölet rezervuarı oluşturabilmek için, Haslı göletinin Akgözoğlu mevkiine yapılması ve suyun bu alana boru ile alınması planlanmaktadır.

5.1.2 Projenin Sosyo-Ekonomik Yönden Değerlendirilmesi

5.1.2.1 Projenin Eskipazar'da Ekonomik Değişime Katkısı

Tablo 18'de Hesaplamalarımızdan elde edilen 2009 Yılı 72,3 milyon TL Eskipazar Yıllık Gayri Safi Gelir Toplamının, 2009 Yılı TÜİK verilerine göre 12.538 olan Eskipazar Nüfusuna bölündüğünde Eskipazar Kişi Başı Yıllık Milli Gelirinin 3.909 Dolar olduğu görülmektedir.

Tablo 1.18 Eskipazar 2009 Yılı Kişi Başı Milli Gelir Tablosu

GELİR TÜRÜ	ÇALIŞAN SAYISI(*)	KİŞİ BAŞI AYLIK ORT.GELİR(TL)	YILLIK TOPLAM G.S.GELİR(TL)
KAMU ÇALIŞANLARI(*)	605	1.500	10.890.000
EMEKLİLER (*)	5977	0	46.415.220
Ssk	1835	800	17.616.000
Bağkur	3287	525	20.708.100
Emekli Sandığı	535	1.100	7.062.000
65 Yaş Aylığı	320	268	1.029.120
KÜÇÜK SANAYİİ ÇALIŞANLARI	146	0	1.752.000
Eskipazar Kereste Fab	15	1000	180.000
4 Adet Un Fabrikası	35	1000	420.000
Kuluçka-Piliç Tesisi	21	1000	252.000
Maden Suyu	40	1000	480.000
Yazıkavak Taş Ocağı	35	1000	420.000
TARIMSAL ÜRETİM DEĞERİ			
Bitkisel üretim Değeri(**)			5.805.000
Dorudan Gelir Desteği ödemeleri (***)			164.000
Hayvansal Üretim Değeri(****)			5.045.209
ORMAN İŞÇİLİĞİ(*****)			1.500.000
NAKLİYECİLİK GELİRLERİ(*****)			750.000
TOPLAM GAYRİ SAFİ GELİR			72.321.429
KİŞİ BAŞI GAYRİ SAFİ YILLIK GELİR (TL)	Gayrı Safi Gelir /Eskipazar Toplam Nüfusu		5.747 (TL)
2009 YILI ESKİPAZAR KİŞİ BAŞI GAYRİ SAFİ YILLIK GELİR (\$)			3.909 (DOLAR)
2009 YILI TÜRKİYE KİŞİ BAŞI GAYRİ SAFİ YILLIK GELİR (\$)			8.578 DOLAR

Buna göre; TÜİK verilerine göre 2009 Yılında 8.578 Dolar olan Türkiye Kişi Başı Milli Gelirinden Eskipazar Halkı Ortalama %45 pay alabilmektedir.

Diğer bir ifade ile Eskipazar Türkiye Ortalamasına göre 2 kat fakirdir.Yada Eskipazar halkı Türkiye Ortalamasına ulaşabilmek için gelirlerini 2 kat artırması gerekmektedir.

Eskipazar Tarımsal Dönüşüm Projesi uygulandığında Proje ile Elde Edilen Yıllık Ulusal Gelir Artışının 50.542.200 TL olduğu “Tarımsal Ekonomi” bölümünde ayrıntılı olarak verilmiştir.

Buna Göre, 72.321.429 TL olan Toplam Eskipazar G.S. Gelirine 50.542.200 TL Tarımsal Gelir Artışı ilave edildiğinde Gelir Toplamı 122.863.629 TL olmakta;

Eskipazar’da Kişi Başı Yıllık Milli Gelir %93 artışla 3.909 Dolar’dan, 7.576 Dolar’a yükselmektedir.

5.1.2.2 Projenin Eskipazar’da Sosyal Değişime Katkısı

Projenin yaratacağı ekonomik faydanın yanı sıra projenin yarattığı sosyal fayda ayrıca önem arz etmektedir.

Bilindiği üzere ülkemizde köyden kente göç olgusu yaşanmaktadır. Cumhuriyetin başında ülke nüfusunun %80’i köylerde yaşamakta iken özellikle 1990 yılından sonra hızlanan göç

olgusu sonucu, bugün ülke toplam nüfusunun %24,5 'i nin köylerde %75,5'i nin şehirlerde yaşamaktadır.

1990-2010 döneminde Eskipazar nüfus hareketinde değişimin” köylerin boşalması “ şeklinde yaşandığını söylenebilir.

Proje ile; Üreticilerin birim alandan elde ettikleri Tarımsal Gelir arttığında, köylünün toprağına olan bağılığı artacak, alt yapı hizmetlerindeki gelişmeye de paralel olarak ters göç başlayacaktır.

Şehre göç eden 1 kişiye istihdam yaratma maliyetinin, aynı kişiye yerinde istihdam yaratmaya göre 4 kat daha pahalı yatırım gerektirdiğı bilinmektedir.

Bugün Kırsal Kalkınma Stratejileri içinde “Yerinde İstihdam ve Sürdürülebilir Kalkınma ” kavramları önemli bir yer tutmaktadır.

Proje ile; 6.300 hektar alanda sulu tarım gerçekleştirilecek, Eskipazar’da 3800 kişi ek istihdam imkanına kavuşacaktır.

5.1.2.2.1 Eskipazar’da yaşanan Göç Sorunu ve Projenin Çözümüne Katkısı

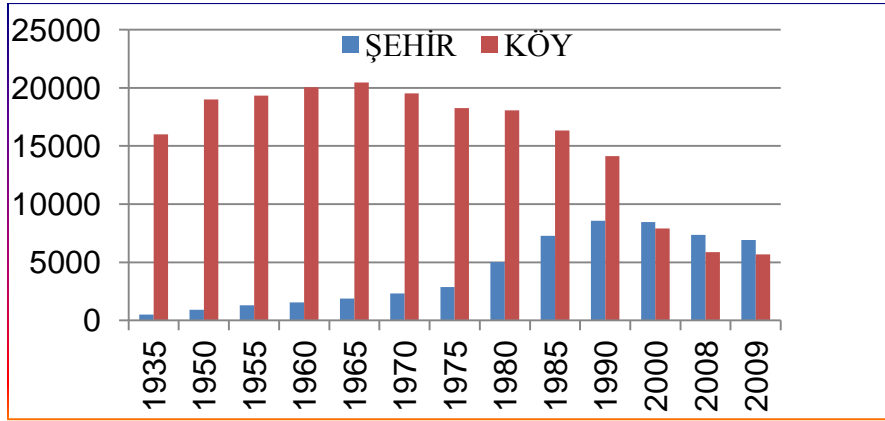
Eskipazar’ın 1990 yılında 22.686 olan şehir ve köy toplam nüfusu 2009 yılına gelindiğinde 12.583’e gerilemiştir.

Tablo 1.4 Eskipazar Uzun Yıllar Nüfus Dağılımı

YILLAR	ŞEHİR	KÖY	TOPLAM	ŞEHİR %	KÖY %
1935	507	16.002	16.509	3	97
1950	911	19.009	19.920	5	95
1955	1.304	19.336	20.640	6	94
1960	1.539	20.044	21.583	7	93
1965	1.887	20.465	22.352	8	92
1970	2.326	19.514	21.840	11	89
1975	2.865	18.245	21.110	14	86
1980	5.007	18.056	23.063	22	78
1985	7.280	16.332	23.612	31	69
1990	8.560	14.126	22.686	38	62
2000	8.457	7.908	16.365	52	48
2008	7.357	5.860	13.217	56	44
2009	6.916	5.667	12,583	55	45

Kaynak:(TUİK 2009 Verileri)

Grafik 1.1 Eskipazar Köy/Şehir Nüfus Değişimi

Tablo 1.4 incelendiğinde Eskipazar’da göç hareketinin 1990 yılından sonra hız kazandığı, şehir nüfusunda anlamlı bir artış kaydedilmez iken düşüş de yaşanmadığı, ancak aynı yıllarda köyde yaşayan nüfusun yarısının boşaldığı görülmektedir.

1990-2010 döneminde Eskipazar nüfus hareketinde anlamlı değişimin” köylerin boşalması “ şeklinde yaşandığını söylenebilir.

Eskipazar’da köylerde tarımsal üretim gerçekleştiren kesimlerin daha hızlı göç yaşamalarının temel nedenini ise, kuru tarım koşullarında neredeyse sadece tahıl üretimi ekseninde sürdürülen tarımsal üretim biçiminin düşük verim ve düşük gelir getirisi nedeni ile **göç hızında çarpan etkisi yaratması olarak** ifade etmek mümkündür.

Mevcut Koşullarda Eskipazar Toplam Gayri Safi Geliri içinde %10 paya sahip olan Bitkisel Üretim dayalı Tarımsal Gelir, bu projenin uygulanması ile birlikte 9 kat artarak 5,8 milyon TL den 50.5 milyon TL ye yükselmektedir.

Eskipazar’ın gelir seviyesindeki bu artış, Eskipazar’da sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel gelişmeyi de beraberinde getirecektir.

Üreticilerin birim alandan elde ettikleri Tarımsal Gelir arttığında, köylünün toprağına olan bağlılığı artacak, alt yapı hizmetlerindeki gelişmeye de paralel olarak ters göç başlayacaktır.

5.1.2.2.2 Projenin Eskipazar’da İstihdama Katkısı

DSİ 2010 verilerine göre 1 hektar sulu tarım gerçekleştirildiğinde 0,6 kişi ek istihdam imkanına kavuşmaktadır.

Buna göre proje ile 6300 hektar alanda sulu tarım gerçekleştiğinde Eskipazar’da 3800 kişi ek istihdam imkanına kavuşacaktır.

Ayrıca, tarım sektörü kendisine girdi ve hizmet sağlayan tarım dışı diğer sektörlerde de büyüme sağlamakta ve bu hali ile Eskipazar sanayici ve esnafının da projeden önemli ölçüde yararlanması beklenmektedir.

5.2 ÖNERİLER

5.2.1 Arazi Toplulaştırma Çalışmasının Başlatılması

DSİ Genel Müdürlüğü, Projelerin öncelikle programa alınabilmesi için 5 kriteri belirlemiş bulunmaktadır. Bunların tamamını karşılayabilen proje önerilerine de “Beş Yıldızlı Projeler” olarak isimlendirmektedir.

Bu kriterler,

1. Çiftçi Sulama Talebi
2. Arazi verimi
3. Su Kaynağı Varlığı
4. Cazibeyle Sulama İmkkanı
5. Arazi Toplulaştırması yapılmış olması

Eskipazar sulama projesi ilk dört kriteri bünyesinde barındırmaktadır.

Eskipazar’da 1.644 işletmeye 16.644 parça arazi düşmekte, işletme başı ortalama arazi sayısı da 10 parça olmaktadır.

Buna göre, Eskipazar’da arazi toplulaştırma çalışması yapılması uygun olacaktır.

Eskipazar’da kadastro çalışmaları yapılmış olması nedeni ile toplulaştırma çalışması kısa sürede tamamlanabilecek bir alt yapıya sahiptir.

Böylece Eskipazar Sulama Projesi 5 yıldızlı olacaktır.

Resim 5.1 Toplulaştırma çalışması yapılan bir tarımsal sahadan görünüm.

5.2.2 Eskipazar'da Sulamaya Açılan Yeni Alanlarda Meyve Bahçesi Demonstrasyon Çalışmaları, Sulama Projesi Yatırım Kararı ile Birlikte Başlatılmalıdır. (Niğde ve Mersin Örnekleri)

Gölet Projelerinin yatırım programına alınması ile birlikte Eskipazar'da söz edilen Dere ve Sırt havzalarında meyvecilik planlamalarına ışık tutmak üzere Demonstratif çalışmalar başlatılmalıdır.

Bu hususta Niğde ve Mersin İllerinde 1200 metre rakımda yapılan meyve bahçeleri tesis çalışmaları bizler içinde örnek teşkil edecek çalışmalar olduğu gözlenmiştir.

Resim 5.2 Mersin İli 1200 rakımda Gölet ve çiftçi koşullarında sulama çabaları görüntüsü

Resim 5.3 Mersin Yüksek Kesimlerinde (1200 m) Kapama Meyve Bahçe tesisi (2010 yılı)

Resim 5.4 Mersin Yüksek Kesimlerinde (1200 m) Kapama Meyve Bahçeleri (2010 yılı)

Resim 5.5 Mersin Yüksek Kesimlerinde (1200 m) Kapama Meyve Bahçeleri (2010 yılı)

Resim 5.6 Niğde İli 1200 metre rakımda Kapama Elma Bahçesi tesis çalışmaları (2005yılı)

Resim 5.7 Niğde İli 1200 metrede Kapama Elma Bahçesi tesis çalışmaları (2005yılı)

SONUÇ OLARAK;

PROJE BİR AN ÖNCE HAYATA GEÇİRİLMELİ VE ESKİPAZAR HALKI HAK ETTİĞİ EKONOMİK REFAH DÜZEYİNE ULAŞMALIDIR...

Mehmet Emin ASLAN

Tütün Teknolojisi Yüksek Mühendisi/Tarım Ekonomisti

Ocak 2011-Ankara

Ek 1 Eskipazar Hayvansal Ürünler (Et ve Süt) Gayri Safi Gelir Tablosu (TL)

SIRA NO	KÖYLER	Kasaplık Sığır				Kasaplık Koyun				Kasaplık Keçi				Kas. Kümes Hayvanı.			
		Adet	Ürün Tut.	Masraf	G.S.G	Adet	Ürün Tut.	Masraf	G.S.G	Adet	Ürün Tut.	Masraf	G.S.G.	Ad	Ürün Tut	Masraf	G.S.G
1	Eskipazar	3.614	5.421.000,00	2.710.500,00	2.710.500,00	3.168	792.000,00	221.760,00	570.240,00	0	0,00	0,00	0,00	125.000	500.000	250.000	250.000,00
TOPLAM		3.614	5.421.000,00	2.710.500,00	2.710.500,00	3.168	792.000,00	221.760,00	570.240,00	0	0,00	0,00	0,00	125.000	500.000	250.000	250.000,00
SIRA NO	KÖYLER	İNEK		KOYUN		KEÇİ		Toplam Üretim Kg	Üretim Tutarı YTL	Masraf YTL	G.S.G.						
		Sağılan Ad.	Üretim Kg	Sağılan Ad.	Üretim Kg	Sağılan Ad.	Üretim Kg										
1	Eskipazar	2.084	7.502.400	1.159	69.540	9	405	7.572.345	3.786.172,50	2.271.703,50	1.514.469,00						
TOPLAM		2.084	7.502.400	1.159	69.540	0	405	7.572.345	3.786.172,50	2.271.703,50	1.514.469,00						

GAYRI SAFİ GELİR (TL)		ESKİPAZAR HAYVAN VARLIĞI			
KASAPLIK SİĞİR/İNEK	2.710.500	BÜYÜKBAŞ (ADET)		KÜÇÜKBAŞ(ADET)	
KASAPLIK KOYUN	570.240	KASAPLIK	3614	KASAPLIK	3168
KÜMES	250.000	SÜT	2084	SÜT	1168
SÜT	1.514.469	YAVRU	2947	YAVRU	924
KASAP+SÜT GAYRI SAFİ GELİR TOPLAMI: 5.045.209		TOPLAM	8645	TOPLAM	5260

Kaynak: TUİK ve TKB verileri, 2009

Not: Bu bölümün hesaplanmasında, ORKÖY Genel Müdürlüğü, Orman Köyleri Kalkınma Planlarında yer alan Gelir hesaplama metodundan yararlanılmıştır.